

Advies 286

1. Feiten

- 1.1. Beklaagde heeft op 10 augustus 2015 een aankondiging geplaatst voor een Europese openbare aanbesteding van een opdracht voor personen- en leerlingenvoer.
- 1.2. In de Aankondiging van de opdracht in het Publicatieblad van de Europese Unie is het volgende bepaald:

'III.2.2) Economische en financiële draagkracht

Inlichtingen en formaliteiten om na te gaan of aan de vereisten is voldaan: De in het bestek, in de uitnodiging tot inschrijving of tot onderhandeling of de in het beschrijvende document vermelde criteria.

Eventuele minimumeisen: De in het bestek, in de uitnodiging tot inschrijving of tot onderhandeling of de in het beschrijvende document vermelde criteria.

IV.2.1) Gunningscriteria

Economisch meest voordelige inschrijving, gelet op de onderstaande criteria

1. Criterium: opgenomen in beschrijvend document. Beschrijving: opgenomen in beschrijvend document. Vereisten: opgenomen in beschrijvend document.'

- 1.3. In paragraaf 2 ("Procedure") van het Beschrijvend document Europese aanbesteding Personen- en leerlingenvervoer ten behoeve van [X] en [Y], herziene versie 14 september 2015 (hierna: "Beschrijvend document"), is op p. 21 onder andere het volgende bepaald:

[Zowel de doorgehaalde als de in rode kleur weergegeven onderstreepte passages zijn als zodanig opgenomen in het Beschrijvend document en geven de wijzigingen ten opzichte van de versie van 10 augustus 2015 van dit document weer, Commissie.]

'2.14 Toetsen minimumeisen en beoordelen Inschrijving op het gunningscriterium

Van de Inschrijver, die niet is uitgesloten op grond van de volledigheid, geldigheid en de Uitsluitingsgronden en die voldoet aan de gestelde Geschiktheidseisen, wordt de Inschrijving getoetst op het voldoen aan de eisen zoals opgenomen in het Programma van Eisen en het akkoord gaan met het concept van de Overeenkomst. Het niet voldoen aan (ten minste) één eis of het niet conformeren aan de Overeenkomst betekent dat de Inschrijving van verder deelname wordt uitgesloten, tenzij naar de mening van de Aanbestedende dienst sprake is van een bagatel.

Vervolgens worden de Inschrijvingen die dan overblijven beoordeeld op het gunningscriterium 'de voor de aanbestedende dienst economisch meest voordelige inschrijving'. Dit wordt vastgesteld aan de hand van de gestelde subgunningscriteria ten aanzien van kwaliteit en prijs en wordt beoordeeld zoals beschreven in paragraaf 4.3 van het Beschrijvend document.

2.14.1 Vaststellen economisch meest voordelige Inschrijving

De voor Aanbestedende dienst Economisch Meest Voordelige Inschrijving is de Inschrijving die het beste scoort volgens het gunningsmethode zoals opgenomen in paragraaf 4.3 van het Beschrijvend document. Aan de Inschrijver met deze Inschrijving zal Aanbestedende de Opdracht dan ook voorlopig gunnen.'

- 1.4. In paragraaf 3 ("Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen") van het Beschrijvend document is op p. 27 onder andere het volgende bepaald:

'3.4 Geschiktheidseisen

De Geschiktheidseisen zijn de minimumeisen van kwalitatieve aard waaraan de Inschrijver moet voldoen om voor de gunning van onderhavige Opdracht in aanmerking te kunnen komen. Het niet voldoen aan één of meer van de Geschiktheidseisen leidt ertoe dat desbetreffende Inschrijver wordt uitgesloten van verdere deelname aan de Aanbestedingsprocedure.

(...)

3.4.2 Financiële en economische draagkracht van Inschrijver

De Aanbestedende diensten vragen in beginsel geen informatie gerelateerd aan geschiktheidseisen m.b.t. financiële en economische draagkracht gedurende de aanbesteding.

Echter, de Aanbestedende diensten achten het van belang dat Opdrachtnemer een solide, gezonde en betrouwbare onderneming is. In dat kader behoudt Aanbestedende dienst zich het recht voor om van Inschrijver nadere financiële informatie op te vragen over de boekjaren 2012 tot en met 2014 en/of nader onderzoek uit te laten voeren naar de financiële draagkracht van Inschrijver. Opdrachtgever kan voor dit onderzoek gebruik maken van een onafhankelijke partij, zoals Graydon of Dun & Bradstreet. Met het indienen van een Inschrijving stemt Inschrijver hiermee in.

De Aanbestedende diensten vormen zich op basis van het eventuele nader onderzoek een beeld van de financiële en economische draagkracht van Inschrijver. Indien de Aanbestedende diensten dit noodzakelijk achten, kunnen zij passende beheersmaatregelen nemen, bijvoorbeeld in de vorm van een zekerheidsstelling als een aangepast betalingsregime of in de vorm van een bankgarantie. Dit zal gebeuren voorafgaand aan gunning van de Opdracht. In het uiterste geval kan een passende beheersmaatregel uitsluiting van de aanbesteding zijn, maar hier toe zullen de Aanbestedende dienst alleen overgaan als zij vaststellen dat het risicoprofiel van Inschrijver zodanig is dat de continuïteit van het uitvoeren van de Opdracht in het geding is.

Indien Aanbestedende diensten een beroep op deze bepaling wensen te doen en voornemens zijn passende beheersmaatregelen te treffen, dan zal dit niet eerder plaatsvinden dan nadat 'hoor en wederhoor' is toegepast. Aanbestedende diensten nemen pas maatregelen na overleg met de desbetreffende Inschrijver.'

- 1.5. In paragraaf 4 ("Minimumeisen, gunningscriterium voor de aanbesteding en wijze van beoordeling") van het Beschrijvend document is op p. 32 onder andere het volgende bepaald:

'4.3 Uitwerking gunningsmethode en subgunningscriteria

In onderstaande tabel zijn de subgunningscriteria vermeld inclusief het maximaal te behalen aantal punten per subgunningscriteria, de weging (relatieve zwaarte) van de onderscheiden subgunningscriteria en de maximaal te behalen score. Ook is een minimale score opgenomen. Inschrijvers dienen per subgunningscriteria

een score te behalen die gelijk of hoger is dan dat minimum. Indien de score op een subgunningscriterium lager is, dan beschouwen de Aanbestedende diensten de Inschrijving als ongeldig. De Aanbestedende diensten zullen deze Inschrijving terzijde leggen.

Om tot een eindscore te komen en derhalve de Inschrijver met de economisch meest voordelige inschrijving (in deze paragraaf ook wel afgekort als 'EMVI') te kunnen bepalen, hanteren de Aanbestedende diensten vijf subgunningcriteria (Sg).

Subgunningcriteria	Omschrijving	Weging	Min. Score	Max. Score	Par.
Sg1	Boekingstool	40%	6	10	4.3.3
Sg2	Implementatie	30%	8 6	10	4.3.4
Sg3	Operationeel uitvoeringsplan	20%	6 Geen	10	4.3.5
Sg4	Contractmanagement	10%	6 Geen	10	4.3.6
Sg5	Prijs	-	-	-	4.3.7

Tabel 4.1: Overzicht subgunningscriteria

4.3.1 Gunningsmethode

De Aanbestedende diensten hechten grote waarde aan kwaliteit, maar wensen daarnaast scherpe tarieven. Deze doelstelling hebben Aanbestedende diensten vertaald in de gunningsmethode die onderstaand is uitgewerkt.

De Aanbestedende diensten toetsen allereerst de Inschrijvingen die voldoen aan de Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen aan de minimumeisen. Alle Inschrijvingen die hieraan voldoen, beoordelen de Aanbestedende diensten vervolgens op het gunningscriterium economisch meest voordelige inschrijving, dat is onderverdeeld in vijf subgunningscriteria.

(...)

De drie stappen voor het beoordelen van het gunningscriterium zijn als volgt:

Stap 1: Beoordelen Sg1 tot en met Sg4

Voor Sg1 tot en met Sg4 geldt dat elke beoordelaar eerst individueel een beoordeling uitvoert op het niveau van het individuele subgunningscriterium, conform paragraaf 4.3.3 tot en met 4.3.6 van dit Beschrijvend document. De beoordeling vindt plaats door middel van een "expert opinion" die gegeven wordt door het beoordelingsteam. Het beoordelingsteam bestaat per subgunningcriterium uit een voorzitter en minimaal twee leden die allen deskundig zijn op het onderwerp.

Tijdens een plenaire beoordelingssessie bespreekt het beoordelingsteam de per beoordelaar toegekende scores voor de Sg1 tot en met Sg4. De doelstelling van deze plenaire sessies is om tot consensus te komen over de toe te kennen score en om de definitieve score vast te stellen. ~~Indien er geen consensus wordt bereikt, worden de toegekende scores gemiddeld.~~ Nadat de Aanbestedende diensten de definitieve score hebben vastgesteld voor Sg1 tot en met Sg4, wegen de Aanbestedende diensten de scores om tot een gewogen totaalscore te komen.

De individuele beoordelaars en het beoordelingsteam kennen per subgunningscriterium een score ~~tussen van 0, 4, 6, 8 of en~~ 10 punten toe.

Stap 2: Bepalen ~~tarief~~-fictieve jaarprijs

Na beoordeling van Sg1 tot en met Sg4 bepalen de Aanbestedende diensten van alle Inschrijvers die per subgunningscriterium de minimale score zoals weergege-

ven in tabel 4.1 en een gewogen gemiddelde score van minimaal 7 punten hebben behaald, ~~het~~ ~~tariefde~~ fictieve jaarprijs, conform paragraaf 4.3.7 van dit Beschrijvend document. Inschrijvers die per subgunningscriterium niet de minimale score of een gewogen gemiddelde score van minder dan 7 punten hebben behaald, beschouwen de Aanbestedende diensten als ongeldig en worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbestedingsprocedure.

Stap 3: Bepalen Inschrijver met economisch meest voordelige inschrijving

De Aanbestedende diensten bepalen vervolgens als volgt welke Inschrijver de economisch meest voordelige inschrijving doet:

- a) Indien ~~het~~ ~~tariefde~~ fictieve jaarprijs van de Inschrijver met ~~het~~ ~~de~~ laagste ~~tarief~~ ~~fictieve~~ jaarprijs meer dan 10% [*oorspronkelijk 1%, Commissie*] lager is dan ~~het~~ ~~tariefde~~ fictieve jaarprijs van de Inschrijver die ~~het~~ ~~de~~ op één na laagste ~~gewogen~~ ~~tarief~~ ~~fictieve~~ jaarprijs offreert, dan doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~de~~ laagste ~~tarief~~ ~~fictieve~~ jaarprijs de economisch meest voordelige inschrijving. Bij deze berekening is de grondslag ~~het~~ ~~tariefde~~ fictieve jaarprijs van de Inschrijver die ~~het~~ ~~de~~ laagste ~~tarief~~ ~~fictieve~~ jaarprijs offreert. Percentages worden niet afgerond.
- b) Indien ~~het~~ ~~tariefde~~ fictieve jaarprijs van de Inschrijver met ~~het~~ ~~de~~ laagste ~~tarief~~ ~~fictieve~~ jaarprijs 10% [*oorspronkelijk 1%, Commissie*] of minder afwijkt van ~~het~~ ~~tariefde~~ fictieve jaarprijs van de Inschrijver die ~~het~~ ~~de~~ op één na laagste ~~tarief~~ ~~fictieve~~ jaarprijs offreert, dan betrekken de Aanbestedende diensten de scores op Sg1 tot en met Sg4 opnieuw in de beoordeling, zoals weergegeven in onderstaande stap 3.c:
- c) De Aanbestedende diensten doorlopen hierbij de volgende stappen:
 - i. Indien de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs een score op Sg1 behaalt die hoger is dan de score van de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs, dan doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs de EMVI. Indien de score van de Inschrijver met ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~fictieve~~ jaarprijs ~~het~~ ~~een~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tarief~~ ~~op~~ ~~Sg1~~ lager is, doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tarief~~ ~~de~~ laagste fictieve jaarprijs de EMVI.
 - ii. Indien de score op Sg1 gelijk is, kijken de Aanbestedende diensten naar de score op Sg2. Indien de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs een score op Sg2 behaalt die hoger is dan de score van de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs, dan doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs de EMVI. Indien de score van de Inschrijver met ~~het~~ ~~een~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tarief~~ ~~op~~ ~~Sg2~~ lager is, doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs de EMVI.
 - iii. Indien de score op Sg2 gelijk is, kijken de Aanbestedende diensten naar de score op Sg3. Indien de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs een score op Sg3 behaalt die hoger is dan de score van de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs, dan doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs de EMVI. Indien de score van de Inschrijver met ~~het~~ ~~een~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tarief~~ ~~op~~ ~~Sg3~~ lager is, doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs de EMVI.
 - iv. Indien de score op Sg3 gelijk is, kijken de Aanbestedende diensten naar de score op Sg4. Indien de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs een score op Sg4 behaalt die hoger is dan de score van de Inschrijver met ~~het~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs, dan doet de Inschrijver met ~~het~~ ~~op~~ ~~één~~ ~~na~~ ~~laagste~~ ~~tariefde~~ op één na laagste fictieve jaarprijs de EMVI.

Indien de score van de Inschrijver met het een na laagste tarief op Sg4 lager is, doet de Inschrijver met ~~het laagste tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs de EMVI.

- v. Indien de scores op Sg1 tot en met Sg4 alle gelijk zijn, doet de Inschrijver met ~~het laagste tariefde~~ laagste fictieve jaarprijs de (EMVI).

De Inschrijver die de economisch meest voordelige inschrijving doet, komt voor gunning van de Opdracht in aanmerking.

4.3.2 Algemene beoordelingsaspecten van Sg1 tot en met Sg4

In de paragrafen 4.3.3 tot en met 4.3.6 wordt voor de subgunningscriteria 1 tot en met 4 beschreven (i) welke documenten/gegevens Inschrijver in het kader van de subgunningcriteria moet aanleveren; en (ii) op welke aspecten het beoordelingsteam de beoordeling op het subgunningcriterium in het bijzonder zal uitvoeren. De gevraagde informatie dient te worden toegevoegd aan de E-sourcing tool, Sectie Sg1 t/m Sg5.

Het beoordelingsteam zal nagaan of Inschrijver op het subgunningcriterium alle gevraagde documenten/gegevens heeft aangeleverd. Als dat niet het geval is, kan dit leiden tot een lagere waardering.

Als algemeen uitgangspunt bij het beoordelen van de genoemde subgunningscriteria geldt de door de Inschrijver ingediende reactie wordt beoordeeld en gewaardeerd door de leden van het beoordelingsteam aan de hand van de in deze paragraaf beschreven wijze. Indien leden van het beoordelingsteam verduidelijking van een antwoord wensen, kan de Inschrijver, via de contactpersoon van het IUC-Vk, verzocht worden het gegeven antwoord te verduidelijken.

Algemene beoordelingsaspecten

Bij de beoordeling van de subgunningscriteria houdt het beoordelingsteam rekening met de volgende algemene aspecten. Let bij uw uitwerking op dat:

- Die volledig is, aansluitend bij de per subgunningscriterium gevraagde informatie;
- Die niet voor meerdere uitleg vatbaar is;
- Die begrijpelijk is voor personen die niet bekend zijn met de in de branche gebruikelijke termen;
- Het gegeven antwoord in ieder geval de aspecten hoe, wie, wat omvat;
- De daarin beschreven werkwijze of aanpak:
 - o Realistisch uitvoerbaar is;
 - o Antwoord geeft op de vraag, betrekking heeft op de geformuleerde Opdracht en is opgesteld conform de gestelde kwaliteitseisen in het Programma van eisen;
 - o Met verifieerbare gegevens en/of feiten is onderbouwd;

Specifieke beoordelingsaspecten

Daarnaast geldt per subgunningscriterium dat er specifieke beoordelingsaspecten zijn waar het beoordelingsteam rekening mee houdt bij de beoordeling. Deze specifieke beoordelingsaspecten staan bij het desbetreffende subgunningscriterium genoemd.

Voor de beoordeling van de antwoorden wordt een meetinstrument gehanteerd dat gebruik maakt van rapportcijfers. Voor Sg1 tot en met Sg4 vindt per criterium de punttoekenning als volgt plaats:

Kwaliteit van de uitwerking		Punten
Slecht	Inschrijver heeft het vraagde niet uitgewerkt: er is geen (inhoudelijke) reactie gegeven of de reactie ontbreekt in zijn geheel	0
Matig	Inschrijver heeft het vraagde niet uitgewerkt: er is geen (inhoudelijke) reactie gegeven of de reactie ontbreekt in zijn geheel vraagstelling.	4
Voldoende	De aspecten zijn in onderlinge samenhang voldoende uitgewerkt. De uitwerking van de aspecten sluit voldoende aan bij de vraagde dienstverlening, doelstelling en vraagstelling.	6
Goed	De aspecten zijn in onderlinge samenhang goed uitgewerkt. De uitwerking van de aspecten sluit goed aan bij de gevraagde dienstverlening, doelstelling en vraagstelling	8
Zeer goed	De aspecten zijn in onderlinge samenhang zeer goed tot uitstekend uitgewerkt. De uitwerking van de aspecten sluit zeer goed tot uitstekend aan bij de gevraagde dienstverlening, doelstelling en vraagstelling.	10

Tabel 4.2: Puntentoekenning

Het beoordelingsteam beoordeelt de subgunningscriteria op basis van de informatie die Inschrijver met betrekking tot de subgunningscriteria heeft overgelegd. Indien een Inschrijver meent dat voor de beoordeling van een subgunningscriterium ook een ander onderdeel van zijn Inschrijving van belang is, dient hij daar expliciet (i.e. met vermelding van paragraaf-/ paginanummers) naar te verwijzen, waarbij hij tevens aangeeft waarom de informatie waarnaar hij verwijst van belang is voor de beoordeling van het betreffende subgunningscriterium.

4.3.3 Sg1 - Boekingstool

Zoals in het Programma van Eisen staat beschreven, is een van de onderdelen van de Opdracht het beschikbaar stellen van een boekingstool ter ondersteuning van de bestelprocedure en de behandeling daarvan. De Aanbestedende diensten hechten er waarde aan dat die minimaal alle geëiste functionaliteiten bevat en daarnaast gebruiksvriendelijk is.

Gevraagde informatie

Inschrijver dient bij zijn Inschrijving een document te overleggen van maximaal 4 bladzijden A4 waarin hij beschrijft, in aansluiting op eventuele relevante passages uit het Programma van Eisen en de overige Aanbestedingsdocumenten, wat voor soort boekingstool hij aanbiedt voor de uitvoering van de Opdracht. Hij gaat hierbij in ieder geval in op de volgende onderwerpen:

- Een uitwerking van de werkwijze van de boekingstool met een beschrijving van minimaal de geëiste functionaliteiten teneinde de bestelprocedure optimaal te kunnen laten verlopen. Inschrijver kan voorlichtingsmateriaal als een presentatie, een demonstratie-omgeving of een video bijvoegen. Dit maakt geen onderdeel uit van de maximaal 4 bladzijden A4. In het geval van een demonstratie-omgeving, dient hij hiervoor de accountgegevens aan te leveren.
- De functionaliteiten van de boekingstool die weliswaar niet zijn benoemd in het Programma van Eisen, maar voor Opdrachtgever wel relevant kunnen zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst.

Beoordelingskader

De Aanbestedende diensten beschouwen de genoemde onderwerpen als samenhangend geheel en beoordeelt integraal de kwaliteit van de uitwerking. De Aanbestedende diensten kennen geen score per onderwerp, maar beoordeelt het totaalbeeld dat volgt uit de beantwoording van Sg1 - Boekingstool, in aanmerking nemende de desbetreffende onderwerpen. De Aanbestedende diensten letten hierbij op de volgende specifieke beoordelingsaspecten:

- Naar mate de boekingstool gebruiksvriendelijk oogt en de uitwerking het vertrouwen wekt dat de tool bijdraagt aan het optimaal laten verlopen van het bestelproces, des te beter dit wordt beoordeeld.
- Naar mate de boekingstool naast de in het Programma van Eisen beschreven functionaliteiten andere mogelijkheden bevat die voor Opdrachtgever relevant kunnen zijn, des te beter dit wordt beoordeeld.

4.3.4 Sg2 – Implementatie

De Aanbestedende diensten achten een kwalitatief hoogwaardige implementatie cruciaal, zodat de dienstverlening per 1 januari 2016 probleemloos en volledig kan starten.

Gevraagde informatie

Inschrijver dient bij zijn Inschrijving een document te overleggen waarin hij beschrijft op welke wijze hij, in aansluiting op eventuele relevante passages uit het Programma van Eisen en de overige Aanbestedingsdocumenten, de overgang van de lopende overeenkomst naar de naar aanleiding van deze aanbestedingsprocedure af te sluiten Overeenkomst plaatsvindt, zodat de continuïteit van dienstverlening gewaarborgd is en de overgang naar de Overeenkomst voor alle betrokken partijen zo efficiënt en effectief mogelijk verloopt. Hij gaat hierbij in ieder geval in op de volgende onderwerpen:

- De te hanteren planning, bestaande uit:
 - o Een grafische weergave van de projectplanning in weken.
 - o Een gespecificeerd overzicht van mijlpalen, evenals de activiteiten per mijlpaal en de onderlinge samenhang tussen de verschillende activiteiten.
 - o De verantwoordelijke per activiteit: Opdrachtnemer, de IND, het COA of een derde
 - o Het uitgangspunt is de start van de implementatie op maandag 2 november 2015 en start dienstverlening op vrijdag 1 januari 2016 om 0:00 uur.
 - o Een toelichting op de planning van maximaal 1 bladzijde A4. De planning mag op A3 formaat worden ingediend.
- De voorgestelde projectleider om de implementatie te leiden, door het overleggen van zijn of haar curriculum vitae. Dit cv mag maximaal 2 bladzijden A4 omvang hebben.
- Een risico-analyse, bestaande uit:
 - o De maximaal vijf belangrijkste risico's die Inschrijver ziet die zich gedurende de implementatie kunnen voordoen.
 - o Een onderbouwing van elk risico, met daarbij een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en de impact van dit risico (uitgedrukt in termen van hoog, midden en laag).
 - o De risico-eigenaar, zijnde de partij die het beste invloed kan uitoefenen op het voorkomen van het risico (Opdrachtgever/ Opdrachtnemer).
 - o De voorgestelde maatregel om het risico te mitigeren.

Beoordelingskader

De Aanbestedende diensten beschouwen de genoemde onderwerpen als samenhangend geheel en beoordeelt integraal de kwaliteit van de uitwerking. De Aanbe-

stedende diensten kennen geen score per onderwerp, maar beoordeelt het totaalbeeld dat volgt uit de beantwoording van Sg2 - Implementatie, in aanmerking nemende de desbetreffende onderwerpen. De Aanbestedende diensten letten hierbij op de volgende specifieke beoordelingsaspecten:

- Naar mate de planning en het curriculum vitae het vertrouwen wekken dat de implementatie tijdig, volledig en kwalitatief goed wordt uitgevoerd, zodat de dienstverlening daadwerkelijk op 1 januari 2016 om 00.00 uur volledig kan starten, des te beter dit wordt beoordeeld.
- Naar mate de risico-analyse laat zien dat Inschrijver begrijpt wat een implementatie als deze behelst, des te beter dit wordt beoordeeld.

4.3.5 Sg3 – Operationeel uitvoeringsplan

Voor de Aanbestedende diensten is het van belang dat zij met betrekking tot de gevraagde dienstverlening optimaal worden ondersteund en dat zij kunnen vertrouwen op een integere partner die naast de coördinatiefunctie tevens een optimale uitvoering kan garanderen.

Gevraagde informatie

Inschrijver dient bij zijn Inschrijving een document te overleggen van maximaal 4 bladzijden A4 ([inclusief bijlagen](#)) waarin hij beschrijft op welke wijze hij, in aansluiting op eventuele relevante passages uit het Programma van Eisen en de overige Aanbestedingsdocumenten, voorstelt invulling te geven aan de uitvoering van de Opdracht. Hij gaat hierbij in ieder geval in op de volgende onderwerpen:

- Het vormgeven van Landelijke Dekking in combinatie met de inhoudelijke eisen aangaande de centrale coördinatie.
- Het tijdig uitvoeren van de gevraagde diensten.
- De representativiteit van de in te zetten voertuigen, waarbij Inschrijver onder meer ingaat op het voldoen aan de milieucriteria GC1 tot en met GC 4 van het document met milieucriteria voor het maatschappelijk verantwoord inkopen van transportdiensten zoals opgenomen als bijlage D in de Sectie Bijlagen van de E-sourcing tool.
- De representativiteit van de in te zetten chauffeurs.
- De wijze van invulling geven aan de gevraagde flexibiliteit.

Beoordelingskader

De Aanbestedende dienst beschouwen de genoemde onderwerpen als samenhangend geheel en beoordeelt integraal de kwaliteit van de uitwerking. De Aanbestedende diensten kennen geen score per onderwerp, maar beoordeelt het totaalbeeld dat volgt uit de beantwoording van Sg3 – Operationeel uitvoeringsplan, in aanmerking nemende de desbetreffende onderwerpen. De Aanbestedende diensten letten hierbij op het volgende specifieke beoordelingsaspecten:

- Naar mate de uitwerking aangaande genoemde vijf punten bij Aanbestedende dienst het vertrouwen wekt dat de Opdrachtnemer op professionele en kwalitatief hoogwaardige wijze invulling geeft aan het uitvoeren van de Opdracht, des te beter dit wordt beoordeeld.
- Naar mate de uitwerking aangaande de milieucriteria bij Aanbestedende dienst het vertrouwen wekt dat de Opdrachtnemer in het kader van de Opdracht oog heeft voor duurzaamheid, des te beter dit wordt beoordeeld.

4.3.6 Sg4 – Contractmanagement

De Aanbestedende diensten hechten veel waarde aan professioneel contractmanagement en –beheer en heeft dit aan zijn zijde ook als zodanig ingericht. Hierbij is aansluiting op de organisatie van Opdrachtnemer en de input die Opdrachtnemer hiervoor levert essentieel.

Gevraagde informatie

Inschrijver dient bij zijn Inschrijving een document te overleggen van maximaal 2 bladzijden A4 ([inclusief bijlagen](#)) waarin hij beschrijft op welke wijze hij, in aan-

sluiting op eventuele relevante passages uit het Programma van Eisen en de overige Aanbestedingsdocumenten, het contractmanagement voor Opdrachtgever kan inrichten en verbeteren c.q. optimaliseren alsmede welke bijdrage hij hierbij verwacht van Opdrachtgever om het contractmanagement te verbeteren c.q. te optimaliseren. Hij gaat hierbij in ieder geval in op de volgende onderwerpen:

- Het voorstel voor gedurende de looptijd van de Overeenkomst toe te passen KPI's (kritische prestatie indicatoren), de wijze waarop bijsturing plaatsvindt op het moment dat hij KPI's (incidenteel of structureel) niet realiseert en de wijze waarop hij voorstelt Opdrachtgever hierin te betrekken.
- De wijze waarop Inschrijver zijn accountmanagement voor Opdrachtgever inricht zodat die aansluit op het contractmanagement en -beheer van Opdrachtgever, zodat die op gepaste wijze sturing kan geven aan de Overeenkomst.

De Aanbestedende diensten beschouwen de genoemde onderwerpen als samenhangend geheel en beoordeelt integraal de kwaliteit van de uitwerking. De Aanbestedende diensten kennen geen score per onderwerp, maar beoordelen het totaalbeeld dat volgt uit de beantwoording van Sg4 - Contractmanagement, in aanmerking nemende de desbetreffende onderwerpen. De Aanbestedende diensten letten hierbij op de volgende specifieke beoordelingsaspecten:

- Naar mate de voorgestelde KPI's relevant zijn, bijdragen aan het op juiste wijze aansturen van de Overeenkomst en Opdrachtgever hier op adequate wijze in wordt betrokken, des te beter dit wordt beoordeeld.
- Naar mate de inrichting van het accountmanagement het vertrouwen wekt dat Opdrachtnemer dit zodanig voor Opdrachtgever heeft ingericht dat die continu bijdraagt aan het optimaal uitvoeren van de Opdracht, des te beter dit wordt beoordeeld.

4.3.7 Sg5 – Prijs

De Aanbestedende diensten maken onderscheid in verschillende tarief- en vervoersoorten. In onderstaande tabel staat welke tariefsoorten de Aanbestedende diensten per type vervoer onderscheiden.

Aantal kilometers bij een enkele opdracht	Taxivervoer (≤ 8 personen)	Touringcarvervoer (> 8 personen)
0 < 21 km.	Starttarief + Prijs per beladen km.	Starttarief + Prijs per beladen km.
≥ 21 km	Prijs per beladen km.	Prijs per beladen km.

Tabel 4.3: Tariefsoorten

Toelichting op de tabel:

- Het aantal beladen kilometers voor een ritopdracht wordt berekend door de postcodes van vertrekpunt en aankomstpunt in de routeplanner van Routenet (www.routenet.nl) in te voeren en te kiezen voor de optie "optimaal". Uitsluitend dit aantal kilometer komt voor vergoeding in aanmerking. Het staat Opdrachtnemer overigens vrij om zelf te bepalen welke systeem hij gebruikt. Echter, uitgangspunt van Opdrachtgever voor het bepalen van het aantal kilometers is de informatie van de meest recente versie van Routenet.
- Bij een enkele ritopdracht van minder dan 21 kilometer vergoedt Opdrachtgever zowel een starttarief als een prijs per beladen kilometer. Het starttarief dient ter (gedeeltelijke) dekking van de vaste kosten van Opdrachtnemer. Voor de lange ritten geldt uitsluitend een all-in vergoeding per beladen km.
- Bij een enkele ritopdracht van 21 kilometer of meer vergoedt Opdrachtnemer alleen de beladen kilometers en ontvangt Opdrachtnemer geen starttarief.

Gevraagde informatie

Inschrijver dient Standaardformulier Prijs in te vullen, rechtsgeldig te ondertekenen en het ingevulde en getekende formulier aan zijn Inschrijving toe te voegen. Dit Standaardformulier bevat een soortgelijke tabel als tabel 4.3. Ook voegt Inschrijver een open calculatie toe, waaruit blijkt hoe hij zijn tarieven heeft opgebouwd. De gevraagde informatie dient te worden toegevoegd aan de E-sourcing tool, Sectie Sg1 t/m Sg5.

Bij het offeren van de verschillende tarieven dient de Inschrijver zich te houden aan de volgende voorwaarden:

- De tarieven voldoen aan hetgeen is opgenomen in de Overeenkomst en het Programma van Eisen en zijn zodanig dat Opdrachtnemer de beschreven kwaliteit kan leveren.
- De tarieven zijn exclusief btw en uitgedrukt in euro en gelden voor zowel de IND als het COA.
- Alle in het Standaardformulier opgegeven tarieven worden opgenomen in de Overeenkomst. Indexering van de tarieven vindt plaats zoals opgenomen in het Programma van Eisen. Aanpassen van het Standaardformulier is niet toegestaan.
- Naast de gevraagde tarieven kan Inschrijver op geen enkele andere wijze kosten in rekening brengen. Dit betekent dat onder meer de volgende kosten inclusief zijn:
 - o alle voorbereidings-, voorlichtings-, communicatie- en inrichtingskosten.
 - o alle uitvoeringskosten van de opdracht.
 - o alle uitgangspunten, voorwaarden en eisen uit het Programma van Eisen.
 - o alle kosten voor de boekingstool.
 - o risico-opslag.
 - o overheadkosten, zoals kantoorkosten, loonkosten, verzekeringskosten, verblijfs- en reiskosten.
 - o alle andere kosten om de volledige Opdracht (inclusief het voldoen aan de gestelde eisen en voorwaarden) uit te voeren.
- Inschrijver dient bij alle onderdelen tarieven op te geven die binnen de kaders van de Overeenkomst en het Programma van Eisen reëel zijn, daarnaast dienen de tarieven in relatie tot de door Inschrijver opgegeven werkwijze reëel te zijn.
- De tarieven dienen zodanig van aard te zijn dat, de Opdrachtnemer gedurende de uitvoering van de Overeenkomst geen extra kosten in rekening kan/zal brengen of dat de Opdrachtnemer beknipt bij het leveren van de overeengekomen kwaliteit.
- Het indienen van een strategisch Inschrijving, in welke vorm dan ook, is niet toegestaan en dergelijke Inschrijvingen worden ter zijde gelegd en uitgesloten van verdere deelname aan de aanbestedingsprocedure.
- Het indienen van irreële Inschrijvingen of manipulatieve Inschrijvingen is verboden en dergelijke Inschrijvingen worden ter zijde gelegd en uitgesloten van deelname aan de aanbestedingsprocedure. Van een manipulatieve Inschrijving kan sprake zijn wanneer - als gevolg van miskennen door de Inschrijver van bepaalde aannames van de Aanbestedende dienst - de beoordelingssystematiek zo wordt gemanipuleerd dat het daarmee beoogde doel, zoals het innemen van een realistische positie, wordt verstoord. Een Inschrijving is in ieder geval doch niet uitsluitend manipulatief en/of irreëel als:
 - o er tarieven worden aangeboden die als niet realistisch worden beschouwd.
 - o de gehanteerde gunningssystematiek wordt gefrustreerd.
 - o er nultarieven of negatieve tarieven worden gehanteerd.

Beoordelingskader

De Aanbestedende diensten beoordelen Sg1-Sg5 – Prijs zoals beschreven in paragraaf 4.3.1 aangaande de gunningsmethode. Hiertoe berekenen de Aanbestedende diensten een fictieve jaarprijs (in paragraaf 4.3.1 genoemd 'tarief'), gebaseerd op de prijzen zoals Inschrijver die heeft geoffreerd en onderstaande kengetallen:

Aantal kilometers bij een enkele ritopdracht	Taxivervoer (1 t/m 8 personen)		Touringcarvervoer (> 8 personen)	
	Aantal ritten	Aantal kilometers	Aantal ritten	Aantal kilometers
0 < 21 km.	13.464	141.780	5.342	62.540
≥ 21 km.	9.015	890.402	2.862	277.419

Tabel 4.3: Kengetallen

De fictieve jaarprijs komt tot stand door de kengetallen in bovenstaande tabel te vermenigvuldigen met de prijzen die Inschrijver heeft geoffreerd.

Let op: De Aanbestedende diensten hebben op basis van de kengetallen in tabel 4.3 een maximum budget per jaar gedefinieerd. Zie onderstaande tabel. Een Inschrijving met een tarief boven dit budget beschouwen de Aanbestedende diensten als ongeldig. De Aanbestedende diensten zullen deze Inschrijving terzijde leggen.

Maximum budget
€ 3.650.000

Tabel 4.4: Maximum budget

Dit maximum budget gebruiken de Aanbestedende diensten uitsluitend in het kader van het uitvoeren van de beoordeling van Sg5 – Prijs. Voor de ontwikkeling in het volume van de Opdracht, verwijzen de Aanbestedende diensten naar paragraaf 1.6 van dit Beschrijvend document.'

- 1.6. In Bijlage D ("Milieucriteria voor het maatschappelijk verantwoord inkopen van Transportdiensten, versie 8 april 2015") van het Beschrijvend document is onder andere het volgende bepaald:

6. Gunningscriteria

Nr.	Gunningscriteria (GC)
GC1	Uitlaatmissies Lichte voertuigen (tot 3.500 kg) Indien alle voor de uitvoering van de opdracht in te zetten voertuigen lichter dan of gelijk aan 3500 kg voldoen aan de Euro-6 norm, kan een hogere waardering worden toegekend. <i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om een afschrift van de typegoedkeuringpapieren van de voor de uitvoering van de opdracht in te zetten voertuigen. Hieruit zijn onder andere de Euronorm en EEV-norm per type voertuig af te leiden. Via de RDW website kan door het kenteken in te voeren van het ingezette voertuig onder andere ook de Euronorm worden achterhaald.
GC2	Uitlaatmissies Zware voertuigen (vanaf 3.500 kg) Indien alle voor de uitvoering van de opdracht in te zetten zware

	<p>voertuigen (vanaf 3500 kg) voldoen aan EEV ("Enhanced Environmentally friendly Vehicle" (extra milieuvriendelijk voertuig)) of Euro-VI norm, kan een hogere waardering worden toegekend.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om een afschrift van de typegoedkeuringspapieren van de voor de uitvoering van de opdracht in te zetten voertuigen. Hieruit zijn onder andere de Euronorm en EEV-norm per type voertuig af te leiden. Via de RDW website kan door het kenteken in te voeren van het ingezette voertuig onder andere ook de Euronorm worden achterhaald.</p>
GC3	<p>Gebruik van alternatieve brandstoffen Naarmate een groter deel van de voor de uitvoering van de opdracht in te zetten voertuigen is ontworpen voor aandrijving door alternatieve brandstofsoorten of -systemen, kan een hogere waardering worden toegekend.</p> <p><i>Toelichting</i> Voorbeelden zijn biobrandstoffen, systemen die werken op elektriciteit of waterstof, of hybride systemen.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om deze eigenschappen te specificeren in de te verstrekken technische gegevens van het voertuig. Via de RDW website kan door het kenteken in te voeren van het ingezette voertuig onder andere ook de aandrijvingsvorm worden achterhaald.</p> <p><i>Bron: EU GPP</i></p>
GC4	<p><i>(Indien de aanbestedende dienst zelf een CO2-compensatiecontract heeft afgesloten voor deze activiteit/dienst, vervalt dit gunningscriterium en wordt contractbepaling 1 van kracht.)</i></p> <p>100% CO2-compensatie van vervoer Indien de inschrijver de CO2- uitstoot van de bestelwagens, vrachtwagens, lucht- en scheepsvervoer voor 100% compenseert, kan een hogere waardering worden toegekend.</p> <p>De volgende CO2-credits worden geaccepteerd voor de compensatie van de uitstoot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gold Standard VER's • Gold Standard CER's • Gold Standard ERU's • CER's en/of ERU's <p>Voor het Rijk staat de berekeningsmethode van de te compenseren hoeveelheid CO2 vast gedurende de looptijd van de overeenkomst. Daarnaast dient ook de garantie te bestaan dat de berekende hoeveelheid CO2 wordt omgezet in een gelijke hoeveelheid CO2-credits en dat deze niet meer beschikbaar zijn voor andere organisaties / instellingen.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om documentatie te overleggen waaruit blijkt dat aan bovenstaande criteria wordt voldaan.'</p>

1.7. In de eerste Nota van Inlichtingen van 1 september 2015 zijn – voor zover relevant – de navolgende vragen met bijbehorende antwoorden opgenomen:

1.7.1. Vraag 32: U schrijft op pagina 29 van 40: "Het beschikken over landelijke dekking" en "De opdracht bestaat uit vertrek- en aankomstlocaties verspreid over alle provincies in Nederland". Wat u onder het begrip "Landelijke Dekking" op pagina 4 verstaat is volkomen duidelijk. **Subvraag A**: Onduidelijk is echter waarom u in dit kader vereist dat inschrijver aan dient te tonen middels een of meerdere referentieopdrachten dat inschrijver reeds over een zogenaamde Landelijke Dekking beschikt. Kunt u dat toelichten? **Subvraag B**: Overigens lijkt u met de specificatie van deze geschiktheidseis het begrip van "Landelijke Dekking" op pagina 4 aan te passen. Is dat wel uw bedoeling? **Subvraag C**: Wij begrijpen dat u vereist dat opdrachtnemer in alle provincies de opdracht uit moet kunnen voeren. Wij begrijpen echter niet waarom u nu al een zo zwaarwegende eis stelt bij inschrijving. Hierdoor wordt de mededinging enorm beperkt. Een inschrijver kan bij een grotendeels (of gedeeltelijke) landelijke dekking bij inschrijving ook als opdrachtnemer een volledige landelijke dekking implementeren na gunning. Kunt u uw zienswijze hierop toelichten? **Subvraag D**: In de Gids Proportionaliteit wordt gesteld: "De te stellen eisen dienen zowel proportioneel te zijn naar aard als naar omvang van de opdracht" en "de waarde die de eventueel gevraagde referentie moet hebben dient te liggen tussen 0-60% van de raming van de onderhavige opdracht". Het begrip proportionaliteit en het richtsnoer van max. 60% in de Gids Proportionaliteit ziet niet alleen toe op de waarde (omvang), maar ook op de aard van de omschreven kerncompetentie. U eist echter in uw geschiktheidseis een landelijke dekking in ALLE provincies. Dat staat voor de volle 100% gelijk aan uw eis landelijke dekking. Dit is ons inziens niet proportioneel en niet wenselijke gezien de te verwachte beperking van de marktwerking. Kunt u toestaan dat bij het aantonen van "Landelijke Dekking" dit met tenminste 7 provincies aangetoond kan worden i.p.v. alle provincies?

Antwoord: In het kader van de referentieopdracht geldt niet het begrip Landelijke Dekking zoals opgenomen in de begrippenlijst.

Voor kerncompetentie B 'Het beschikken over landelijke dekking' wordt de tekst aangepast en geldt het volgende: Inschrijver dient aantoonbare ervaring te hebben met een vraagafhankelijke vervoersopdracht voor een organisatie, waarbij sprake is van een verzorgingsgebied van minimaal 7 provincies in Nederland (uitgezonderd de Waddeneilanden) voor zowel ophaal- als afleveradressen.

De referentieopdracht voldoet aan de volgende specificaties:

- a. De opdracht betreft zowel taxi- als touringcarvervoer
- b. De opdracht bestaat uit vertrek- en aankomstlocaties verspreid over minimaal 7 provincies in Nederland.

Inschrijver dient dit aan te tonen door middel van het overleggen van een (1) referentieopdracht, maar mag hiertoe ook meerdere referentieopdrachten overleggen. Als voorbeeld en louter illustratief betekent dit dat hij een referentieopdracht mag overleggen waarmee hij aantoont provincie 1 tot en met 3 heeft bediend en dat hij een tweede referentieopdracht mag overleggen waarmee hij aantoont provincie 4 tot en met 7 te hebben bediend. Tezamen moeten deze referentieopdrachten een minimale opdrachtwaarde van € 1.000.000,- per jaar.'

1.7.2. Vraag 34: Bij het tweede aandachtspunt van kerncompetentie 1 wordt gesproken over het aantonen van een landelijke dekking. De landelijke dekking dient echter bij kerncompetentie B aangeleverd te worden. Door de opgenomen bepalingen zijn de kerncompetenties A en B vrijwel identiek, hetgeen niet juist lijkt en juist kan zijn. Kunt u dit nakijken?

Antwoord: Dat is inderdaad niet juist.

Voor kerncompetentie A 'Het uitvoeren van vraagafhankelijk vervoer' vervalt de eis dat met de referentieopdracht moet worden aangetoond dat Inschrijver over landelijke dekking beschikt. Volledigheidshalve merken de Aanbestedende diensten op dat de vereiste minimale opdrachtwaarde van € 1.00.000 om kerncompetentie A aan te tonen gehandhaafd blijft. Zie ook het antwoord op vraag 32. Overigens is het toegestaan om bij kerncompetentie A en B dezelfde referentieopdracht te overleggen, mits die voldoet aan alle gestelde vereisten.'

1.7.3. 'Vraag 35: STELLING:

De ongeldigheid bij score van minder dan 6 of zelfs 8 (boekingstool) is geen binaire toets (goed vs. fout) maar is afhankelijk van het subjectieve oordeel van de beoordelingscommissie, die een dus een afweging kan maken om een inschrijving ongeldig te verklaren. De commissie heeft dus een wel zeer grote mate van vrijheid om inschrijvingen ongeldig te verklaren. Op een enkel schaalbaar beoordelingscriterium zou dit wellicht nog te billijken zijn, maar op alle kwalitatieve subcriteria kan de ongeldigheid ingeroepen worden. Bij "implementatie" is al onlogisch waarom "voldoende" (6) tot ongeldigheid leidt en dus "onvoldoende" is. Immers, "onvoldoende" is logischerwijs het antoniem van "voldoende". Een voldoende plan is dus al ongeldig. Ook "contractmanagement" dat louter 10% weegt in de 100% kwaliteit (laat staan dat hierbij de prijs niet eens is meegewogen) kan al de zeer zware sanctie van ongeldigheid ten deel vallen als het net geen voldoende haalt. Bij een noodzakelijkerwijs subjectieve beoordeling, die niet objectief toetsbaar is, is dit een disproportioneel zware sanctie. Er is ook weinig bandbreedte / onderscheidende waarde in de kwalitatieve beoordeling. De scoretabel verhuult dit omdat de scores 0 en 4 zinledig zijn. De scoretabel wekt de indruk dat er een bandbreedte is van 0 t/10, maar er is slechts een bandbreedte 3 (of zelfs 2): er zijn maar drie cijfers (6, 8 en 10) te vergeven, en in een enkel geval zelfs maar twee (8 en 10 bij "implementatie"). Op een scoretabel van 1t/m 10 komen i.h.a. negens en tiens niet veel voor, evenals het cijfer 3 en lager. De werkelijke bandbreedte is dus cijfer 6 of 8, of bij implementatie slechts een 8. Dit heeft allemaal weinig onderscheidende waarde. Te meer omdat alle kwalitatieve gunningscriteria ieder afzonderlijk als één geheel worden beoordeeld, en dus niet elk uiteenvallen in subcriteria waarvan de beoordeling achteraf op transparante wijze beoordeeld kan worden. In vrijwel alle plan zitten wel voor- en nadelen die per saldo nivellerend uitpakken. In dit systeem zullen "contractmanagement" en "operationeel uitvoeringsplan" in het totaal vrijwel geen onderscheidende waarde hebben, en zullen ze het effect hebben van minimumeis waarbij als minimumeis "voldoende of "goed" geldt. Ook "implementatie" heeft ondanks een weging van 30% geen onderscheidende waarde in de kwalitatieve ranking omdat het overgrote deel van de geldige inschrijvers een 8 zal scoren. Het enige kwalitatieve gunningscriterium met enige doorslaggevende betekenis zou "boekingstool" kunnen zijn, met een theoretische bandbreedte van 3 mogelijke scores (6, 8 en wellicht 10) bij een weging van 40% in het totaal van de 100% kwalitatieve beoordeling. NB. Dit bookingstool mag dan wel in theorie het zwaarst kunnen meewegen, maar dit zal grotendeels weer geneutraliseerd worden door de uitermate subjectieve beoordeling:

- gebruiksvriendelijk ogen
- vertrouwen wekken
- wat de opdrachtgever relevant zou kunnen vinden

In deze situatie zal vervolgens een gemiddelde van de vier kwalitatieve gunningscriteria als gevolg van dat verder nivellerende effect vrijwel altijd neerkomen op de score 7 en soms een 8, maar onwaarschijnlijk is een 10. Echter, de eindscores per inschrijver zijn slechts van symbolische waarde en dienen voornamelijk om het niveau van de plannen op te drijven tot een minimum niveau, en om de geldigheid van de inschrijvingen (een minimumniveau) vast te stellen. Er is geen transparante weging van de kwalitatieve gunningscriteria t.o.v. de prijs. Niemand weet dus wat het gunningscriterium "prijs" weegt. De kwalitatieve gun-

ningscriteria wegen tezamen 100% maar dat zegt niets over de weging van de prijs t.o.v. de kwalitatieve gunningscriteria. Die kan niet voorafgaand aan inschrijving kenbaar zijn (of zelfs ooit maar worden) omdat die (en dan nog slechts voorwaardelijk) gerelateerd is aan wat andere inschrijvers zullen gaan doen. Daardoor verliezen de kwalitatieve wegingsfactoren, voor zover die als betekenis zouden kunnen hebben, alle betekenis. Inschrijvers kunnen voorafgaand aan inschrijving geen enkele relatie leggen tussen kwaliteit en prijs. Ze kunnen al niet echt meer kwaliteit aanbieden voor een hogere prijs; die kwaliteit moet al hoog zijn als minimum. En ze kunnen al helemaal niet minder kwaliteit voor een lagere prijs, want dan ligt de ongeldigheid op de loer. En dat terwijl feitelijk het gunningscriterium "laagste prijs" is en de inzet zal zijn van inschrijvers. Immers, in beginsel wordt de inschrijving met de laagste prijs beoordeeld "als EMVI" (quod non), in welk geval de aangeboden kwaliteit geen enkele rol speelt in de vaststelling van de EMVI. Dit is dus geen EMVI maar ongemotiveerde gunning op "laagste prijs". Slechts in het uitzonderlijke geval dat de prijs van de laagste inschrijving Inschrijver met het laagste tarief 1% of minder afwijkt van de prijs-technisch opvolgende (duurdere) inschrijving, worden de scores op Sg1 tot en met Sg4 überhaupt in de beoordeling betrokken, en is er sprake van enige vorm van EMVI, en dan nog tussen slechts twee inschrijvers. Die ene procent zal maar een bandbreedte van pakweg € 15.000 tot € 30.000 betreffen. Echter, zelfs in het geval dat er überhaupt een beoordeling op EMVI zal plaatsvinden, geldt het volgende: de EMVI-beoordeling tussen de twee inschrijvingen is dusdanig vervlochten en gerelateerd aan elkaar, dat het voor beide inschrijvers onmogelijks is om voorafgaand aan inschrijving hiermee rekening te kunnen houden teneinde de inschrijving daarop te kunnen afwegen en inkleden (p. 34 stap 3 sub c) en meer of minder kwaliteit te bieden in relatie tot prijs. De voorwaardelijke EMVI-beoordeling is in feite niet meer dan een soort loting, te meer omdat de scores op de kwalitatieve gunningscriteria (zoals hiervoor gemotiveerd) op zichzelf genomen al weinig onderscheidende waarde zullen hebben.

VRAAG OP GROND VAN DE STELLING: is de aanbestedende dienst het hiermee eens en zo niet waarom niet? Kan de aanbesteder dit motiveren in het licht van art. 1.4 lid 1a en lid 3 Aanbestedingswet 2012? Ingeval aanbesteder het niet eens is met de stelling, is aanbesteder dan bereid om de stelling in een zo vroeg mogelijk stadium gezamenlijk voor de te leggen aan de Commissie van Aanbestedingsexperts?

Antwoord: In het kader van onderhavige aanbesteding hebben de Aanbestedende diensten voor een variant op een non-compensatorische gunningsmethode gekozen, te weten 'Laagst Acceptabele Bod'. De Aanbestedende diensten zijn van mening dat hierdoor de beste kwaliteit en de beste prijs verhouding voor de onderhavige Opdracht kan worden bewerkstelligd, waarbij de Aanbestedende diensten van de beoogde Opdrachtnemer een bepaald niveau aan de te leveren kwaliteit eist voor het uitvoeren van de Opdracht gezien de politiek, complexe omgeving waarin de Aanbestedende diensten zich bevinden. Het is correct dat er geen een op een weging plaatsvindt van prijs ten opzichte van kwaliteit, zoals dit wel het geval is bij de 'Gewogen Factormethode' (waarbij prijs en kwaliteit allebei een weefactor hebben). Dit is echter inherent aan de gekozen gunningsmethode en passend bij de doelstellingen van de Opdracht. Dit gegeven maakt het echter geen gunningscriterium Laagste Prijs.

In zijn algemeenheid geldt dat voorop staat dat de aanbestedende dienst op grond van artikel 2.26 aanhef en sub 6 van de Aanbestedingswet (Aw) moet toetsen of de inschrijvers voldoen aan de door de aanbestedende dienst gestelde technische specificaties, eisen en normen. Dat brengt met zich dat de aanbestedende dienst wel specificaties, eisen en normen moet vaststellen waaraan de inschrijvingen zullen worden getoetst. De aanbestedende dienst heeft in beginsel de vrijheid de gunningscriteria zelf in te richten. Hoe concreet de specificaties, ei-

sen en normen precies moeten worden geformuleerd, is rekbaar. Daarbij is de aanbestedende dienst wel verplicht de gunningscriteria zodanig te formuleren dat alle redelijk geïnformeerde en normaal zorgvuldige inschrijvers in staat zijn deze gunningscriteria op dezelfde wijze te interpreteren. Ook moeten alle voorwaarden en modaliteiten van de gunningssystematiek vooraf op een duidelijke, precieze en ondubbelzinnige wijze bekend worden gemaakt teneinde elk risico van favoritisme en willekeur uit te bannen en te borgen dat de aanbestedingsprocedure achteraf toetsbaar is. Dat brengen het gelijkheids- en transparantiebeginsel met zich mee. De Aanbestedende diensten zijn van mening dat hieraan wordt voldaan.

Daarnaast geldt volgens vaste rechtspraak dat enige mate van subjectiviteit inherent is aan de beoordeling van kwalitatieve criteria. Weliswaar staat dat (enigszins) op gespannen voet met de objectieve beoordelingssystematiek van het aanbestedingsrecht en de daarop toepasselijke beginselen van transparantie en gelijke behandeling, maar het behoeft - op zichzelf - nog niet mee te brengen dat ook daadwerkelijk sprake is van strijd met dat recht c.q. die beginselen. Van belang is dat (i) zodanige criteria worden geformuleerd dat het voor een kandidaat-inschrijver volstrekt duidelijk is aan welke kwaliteitseisen hij moet voldoen, (ii) de inschrijvingen aan de hand van een zo objectief mogelijk systeem worden beoordeeld, en (iii) de aanbestedende dienst zijn uiteindelijke keuze motiveert op een wijze die het voor de afgewezen inschrijvers mogelijk maakt om (a) de wijze waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden te toetsen en (b) te controleren of de beoordeling de (voorlopige) gunningsbeslissing rechtvaardigt. Aan de aangevoerde - deskundige - beoordelaars moeten dienaangaande de nodige vrijheid worden gegund. Daar komt bij dat de beoordelaars uiteraard de inschrijvingen beoordelen conform hetgeen weergegeven is in het Beschrijvend document. Hierbij is het weldegelijk voor Inschrijvers mogelijk om een maximale score van 10 punten te behalen. Immers, indien de uitwerking van kwaliteit als zeer goed wordt beoordeeld door het beoordelingsteam krijgt Inschrijver conform tabel 4.2 (paragraaf 4.3.2) 10 punten. Eveneens is er sprake van een absolute beoordeling van de Inschrijvingen door het beoordelingsteam. De Aanbestedende diensten achten de (sub)gunningscriteria en de beoordelingssystematiek zoals weergegeven in het Beschrijvend document voldoende objectief en transparant.

Daar komt bij dat van de Inschrijver wordt verwacht dat hij in eigen bewoordingen aangeeft op welke wijze hij de verlangde 'kwaliteit' gaat leveren. Daarmee wordt hij in de gelegenheid gesteld zich te onderscheiden van de andere inschrijvers en kan hij zijn meerwaarde voor de Aanbestedende diensten aantonen. Aan een gunningssystematiek als de onderhavige is derhalve inherent dat aan een Inschrijver ruimte wordt geboden om op eigen wijze aan te geven hoe hij de gewenste kwaliteit invult.

Het bovenstaande in ogenschouw nemende, hebben de Aanbestedende diensten de opmerkingen van Ondernemer in overweging genomen en besloten de gunningsmethode op een aantal elementen aan te passen, zijnde:

- Enkel voor Sg 1 en Sg 2 geldt dat er een minimaal aantal scores aan punten dient te worden behaald. Ten aanzien van Sg 2 wordt deze aangepast van een 8 naar een 6. Ten aanzien van Sg 3 en Sg 4 komt de minimale score te vervallen. De tabel opgenomen in paragraaf 4.3 wordt dan ook aangepast. De nieuwe tabel is als volgt;

Subgunningcriteria	Omschrijving	Weging	Min. score	Max. score	Par.
Sg1	Boekingstool	40%	6	10	4.3.3
Sg2	Implementatie	30%	6	10	4.3.4
Sg3	Operationeel uitvoeringsplan	20%	Geen	10	4.3.5
Sg4	Contractmanagement	10%	Geen	10	4.3.6
Sg5	Prijs	-	-	-	4.3.7

- Het beoordelingsteam zal de door de individuele leden toegekende score per subgunningscriterium niet middelen. De definitieve (ongewogen) score kan enkel in consensus door het beoordelingsteam worden vastgesteld en bedraagt derhalve te allen tijde 0, 4, 6, 8 of 10 (stap 1);

- Het percentage van 1% wordt gewijzigd in een percentage van 10% (stap 3);

Mede gegeven de toelichting en de aanpassingen aan de gunningsmethode zijn de Aanbestedende diensten van mening dat er geen sprake is van handelen in strijd met de Aanbestedingswet en de beginselen van het aanbestedingsrecht. Evenmin zijn zij van mening dat er sprake van ('verkapte') laagste prijs aanbesteding en dat er weldegelijk sprake van toepassing van het gunningscriterium Economisch Meest Voordelige Inschrijving.

Ten slotte wordt voor de klachtenprocedure verwezen naar paragraaf 2.10 van het Beschrijvend document. Indien een Ondernemer besluit een klacht in te dienen bij het klachtenmeldpunt, verzoeken Aanbestedende diensten om een kopie van deze klacht tegelijkertijd ook via de E-sourcing tool in te dienen, zodat Aanbestedende diensten van de klacht op de hoogte zijn.'

1.7.4. 'Vraag 85: U vraagt in beginsel geen informatie gerelateerd aan financiële en economische draagkracht, ondanks het feit dat u het wel van belang acht dat de inschrijvers een solide, gezonde en betrouwbare onderneming zijn. U vormt zich daarentegen o.b.v. eventueel nader onderzoek een beeld van de financiële en economische draagkracht van de inschrijver teneinde wel of niet naar eigen inzicht passende beheersmaatregelen te nemen. Wij verzoeken u op een duidelijke, precieze en ondubbelzinnige wijze conform artikel 2.63 en 2.91 lid 2 AW 2012 te formuleren wat uw proportionele voorwaarden en modaliteiten inzake de financiële en economische draagkracht zijn opdat, enerzijds, alle behoorlijk geïnformeerde en normaal oplettende inschrijvers de juiste draagwijdte kunnen begrijpen en zij deze op dezelfde manier interpreteren en, anderzijds, de aanbestedder in staat is om metterdaad na te gaan of de offertes van de inschrijvers beantwoorden aan de criteria welke op de betrokken opdracht van toepassing zijn, en elk risico van favoritisme en willekeur door de aanbestedder wordt uitgebannen. Overigens: Graydon of Dun & Bradstreet zouden wellicht in een bepaald opzicht onafhankelijk kunnen zijn, maar voldoen niet aan het beginsel van gelijke behandeling en transparantie zoals in de vorige volzin gedefinieerd. De maatstaven die zij gebruiken zijn niet vooraf kenbaar, objectief toetsbaar of eenduidig. Het in bepaalde gevallen per inschrijver nemen van beheersmaatregelen nemen, bijvoorbeeld in de vorm van een zekerheidsstelling als een aangepast betalingsregime of in de vorm van een bankgarantie, of in het uiterste geval uitsluiting van de aanbesteding, is strijdig met het beginsel van gelijke behandeling. Aanbesteders kunnen zeer zeker niet op basis van een discretionaire afweging besluiten om inschrijvers uit te sluiten, al helemaal niet als er geen informatie gerelateerd aan financiële en economische draagkracht is gevraagd, hetgeen mogelijk is en normaal te doen gebruikelijk is. Zie ook de Gids Proportionaliteit p. 33 t/m 37 en specifiek: "Wanneer er na zorgvuldige overweging behoefte blijkt te zijn aan enig capaciteitsvereiste in termen van draagkracht, is het van belang dit capaciteits-

vereiste vervolgens helder en eenduidig te formuleren. De wetgeving geeft daarvoor in het hierboven genoemde artikel 2.91, eerste lid, van de wet drie mogelijkheden. Dit zijn de wijzen waarop financiële draagkracht in beginsel moet worden aangetoond.”

Antwoord: Aanbestedende diensten achten het van belang dat zij een Opdrachtnemer contracteren die solide, betrouwbaar en gezond is, zodat continuïteit voor het uitvoeren van de Opdracht gewaarborgd is. Mede gegeven de samenwerkingsverbanden die tussen Ondernemers kunnen ontstaan om de Opdracht uit te kunnen voeren, is in dit stadium van de aanbesteding voor Aanbestedende diensten niet goed mogelijk om hiervoor objectieve en eenduidige normen te formuleren. Om deze reden, maar ook om de lasten van Inschrijvers te beperken, hebben Aanbestedende diensten de tekst zoals bij G2: financiële draagkracht geformuleerd. Indien Aanbestedende diensten een beroep op deze bepaling wensen te doen en voornemens zijn passende beheersmaatregelen te treffen, dan zal dit niet eerder plaatsvinden dan nadat 'hoor en wederhoor' is toegepast. Aanbestedende diensten nemen pas maatregelen na overleg met de desbetreffende Inschrijver.’

1.8. In de tweede Nota van Inlichtingen van 14 september 2015 zijn – voor zover relevant – de navolgende vragen met bijbehorende antwoorden opgenomen:

1.8.1. Vraag 2: In deze bijlage wordt aangegeven dat bij het voldoen aan de criteria GC1 tm GC4 een hogere waardering toegekend kan worden. Kunt u concretiseren wanneer er een hogere waardering wordt toegekend aan duurzaamheid. Wat prevaleert, een lagere uitstoot, een duurzame uitstraling van de vloot, volledige klimaatcompensatie of ...? En hoe wordt gedeeltelijke klimaatcompensatie geïmplementeerd?

Antwoord: Indien Inschrijver aannemelijk maakt dat de in te zetten voertuigen aan de criteria voldoen zoals gesteld in GC1 tot en met GC3 zullen Aanbestedende diensten dit beter waarderen dan wanneer Inschrijver dit niet aannemelijk maakt. Hetzelfde geldt voor GC4, 100% CO2-compensatie van vervoer. Het kunnen aantonen dat compensatie volledig plaatsvindt, waarderen Aanbestedende diensten beter dan gedeeltelijke compensatie of geen enkele compensatie. Aanbestedende diensten merken hierbij op dat de milieucriteria GC1 tot en met GC4 een onderdeel is van een van de onderwerpen zoals genoemd bij Sg3 – Operationeel uitvoeringsplan, namelijk representativiteit van de in te zetten voertuigen. Zoals gesteld in het Beschrijvend document beschouwen Aanbestedende diensten de genoemde onderwerpen als samenhangend geheel en beoordelen zij integraal de kwaliteit van de uitwerking. Net als aan de andere onderwerpen en onderdelen per subgunningscriteria, hebben de Aanbestedende diensten aan de milieucriteria derhalve geen nadere weegfactor toegekend en het is in dit stadium ook niet aan te geven wat de maximale score voor de uitwerking zal zijn.’

1.8.2. Vraag 6: Als reactie op o.a. vraag 35 geeft u aan, de gunningssystematiek te wijzigen. Wanneer u een dussdanig vergaande wijziging in de aanbestedingsprocedure doorvoert, dient u er rekening mee te houden dat u in het kader van het transparantiebeginsel en het gelijkheidsbeginsel voldoende duidelijk dient te maken aan alle marktpartijen dat u deze wijziging doorvoert. In de jurisprudentie is bepaald dat het louter bekendmaken via een Nota van Inlichtingen hiertoe onvoldoende is. Om hier achteraf discussie over te voorkomen, verzoeken wij u om deze wijziging ook via een rectificatie bekend te maken. Bent u hiertoe bereid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Aanbestedende diensten nemen de suggestie niet over. De op 10 augustus 2015 op TenderNed gepubliceerde aankondiging van de opdracht bevat

geen nadere informatie over het Gunningscriterium, de subgunningscriteria of de gunningsmethode, waardoor het in de ogen van Aanbestedende diensten niet nodig is om een rectificatie van de aankondiging te publiceren. Alle Ondernemers die in het bezit zijn van het Beschrijvend document hebben ook de Nota van Inlichtingen 1 ontvangen en beschikken derhalve over dezelfde informatie. Daarmee zijn Aanbestedende diensten van mening te voldoen aan het transparantie- en gelijkheidsbeginsel.'

- 1.9. In de derde Nota van Inlichtingen van 23 september 2015 is – voor zover relevant – het navolgende opgenomen:

'Aanbestedende diensten hebben besloten om de onderstaande passage uit het Beschrijvend document, paragraaf 3.4.2 'Financiële en economische draagkracht van Inschrijver', niet van toepassing te verklaren. Dit betekent dat Aanbestedende diensten geen geschiktheidseisen ten aanzien van Financiële en economische draagkracht hanteren, geen nadere financiële informatie opvragen en geen aanvullend financieel onderzoek uitvoeren. Gegeven de aard van de wijziging en de impact hiervan op de positie van Ondernemers, zullen Aanbestedende diensten hiervan geen rectificatie op TenderNed plaatsen. Tevens zullen Aanbestedende diensten naar aanleiding hiervan geen Herziene documentatie van het Beschrijvend document opstellen.'

2. Beschrijving klacht

2.1. Klachtonderdeel 1

De gunningscriteria zijn in strijd met art. 2.114 Aw 2012.

2.2. Klachtonderdeel 2

Het gunningscriterium Sg3 is onduidelijk.

2.3. Klachtonderdeel 3

- 2.3.1. De gunningscriteria zijn op onrechtmatige wijze via de Nota van Inlichtingen gewijzigd.

2.4. Klachtonderdeel 4

- 2.4.1. De geschiktheidseisen zijn in strijd met het gesloten systeem van art. 2.63 en 2.91 lid 2 Aw 2012 en de wijziging ervan is onrechtmatig.

3. Onderbouwing klacht

3.1. Klachtonderdeel 1

- 3.1.1. Het Beschrijvend document stelt op p. 13 dat het gunningscriterium economisch meest voordelige inschrijving geldt. Feitelijk is echter sprake van gunning op laagste prijs (laagst acceptabele bod), en is er geen weging van prijs ten opzichte van kwaliteit. Daarnaast wordt de gunning op laagste prijs niet gemotiveerd in de aanbestedingsstukken. De beantwoording van vraag 35 in de eerste Nota van Inlichtingen heeft plaatsgevonden in een uitvoerige uiteenzetting, maar neemt niet weg dat wordt gegund op laagste prijs en dat de prijs niet wordt gewogen ten opzichte van de kwaliteit.

- 3.1.2. Er is geen relatief gewicht gespecificeerd van het gunningscriterium prijs ten opzichte van de kwalitatieve gunningscriteria. Als gevolg hiervan is het voor inschrijvers onduidelijk waarmee zij rekening moeten houden bij het inkleden van hun offerte.
- 3.1.3. Inschrijvers kunnen niet voorafgaand aan de inschrijving inschatten welke prijs de concurrent indient. Als één inschrijver immers een (zeer) lage prijs biedt valt de inschrijver met een hogere prijs (in verhouding tot de extra aangeboden kwaliteit) buiten de boot en wordt zelfs de kwaliteit van geen van de inschrijvers in de beoordeling betrokken (ingeval van een prijsmarge van meer dan 10%). Niettemin moet de (verliezende) inschrijver wel de extra kwaliteit aanbieden en verdisconteren in zijn prijs voor het geval zijn prijs minder dan 10% zou verschillen van de concurrent. Biedt hij echter te veel kwaliteit, en valt zijn prijs daardoor te hoog uit (meer dan 10% verschil) dan valt hij bij voorbaat buiten de boot. Inschrijvers weten dus niet (in een systeem van relatieve beoordeling) wanneer in hun geval sprake zal zijn van feitelijke gunning op laagste prijs (en geen relatieve beoordeling op kwaliteit) of wanneer zij binnen een select groepje van inschrijvers vallen die een dusdanige lage prijs hebben aangeboden (binnen een marge van 10%) dat hun inschrijvingen nog op de extra aangeboden kwaliteit worden beoordeeld. Biedt een inschrijver echter een lage prijs om te proberen tot dat selecte groepje met de laagste prijs te behoren, dan kan het zo maar gebeuren dat hij iets te weinig kwaliteit (in ruil voor een lagere prijs) aanbiedt, waardoor zijn inschrijving wordt afgestraft met ongeldigheid. Inschrijvers kunnen dus niet weten hoe zij gebruik kunnen maken van EMVI of van laagste prijs om kans te maken op de overheidsopdracht. Dit is in strijd met art. 2.115 lid 3 Aw 2012 (ontbreken weegfactoren) en met het transparantiebeginsel (Succhi dit Frutta). Beklaagde heeft in vraag/antwoord 6 van de tweede Nota van Inlichtingen geweigerd om hieraan enige consequentie te verbinden.

3.2. Klachtonderdeel 2

- 3.2.1. De Bijlage D "Milieucriteria voor het maatschappelijk verantwoord inkopen van Transportdiensten" bevat vier gunningscriteria (GC1, GC2, GC3, GC4). Het is volstrekt onduidelijk hoe deze gunningscriteria zullen worden beoordeeld en waarmee inschrijvers rekening moeten houden bij het inkleden van hun inschrijving. De gunningscriteria bevatten ook geen weegfactoren. Het betreft de volgende vier gunningscriteria waarvan onduidelijk is hoe deze zullen worden gewogen of beoordeeld.
- 3.2.2. Beklaagde geeft aan dat op deze gunningscriteria een hogere waardering kan worden toegekend, maar zeker is dat niet. Het kan ook niet worden beoordeeld of het kan zelfs lager worden beoordeeld in een relatieve beoordeling ten opzichte van andere inschrijvingen. Desgevraagd bevestigt aanbesteder in de tweede Nota van Inlichtingen (vraag 2) zelfs dat in dit stadium niet is aan te geven hoe de gunningscriteria zullen worden beoordeeld.
- 3.2.3. Hieruit volgt dat pas in een later stadium valt aan te geven hoe de gunningscriteria GC1 t/m 4 zullen worden beoordeeld. Naar mag worden aangenomen zal dit pas kunnen worden aangegeven na kennisneming van de inschrijvingen. Dit is in strijd met art. 2.115 lid 3 Aw 2012 (ontbreken weegfactoren) en met het transparantiebeginsel (Succhi dit Frutta).

3.3. Klachtonderdeel 3

- 3.3.1. Naar aanleiding van vraag/antwoord 35 in de eerste Nota van Inlichtingen zijn de gunningscriteria gewijzigd. Dit wordt als onrechtmatig gezien door het Hof van Justitie van de EU (10 mei 2012 zaak C 368/10 (Max Havelaar) r.o. 55). Via de

Nota van Inlichtingen kunnen bepaalde verduidelijkingen worden aangebracht en inlichtingen worden verstrekt, maar langs deze weg kan niet — zij het ook door correcties — de betekenis worden gewijzigd van de belangrijkste voorwaarden van de opdracht — waaronder de technische specificaties en de gunningscriteria — zoals die in het bestek zijn geformuleerd en waarop de belanghebbende marktdeelnemers zich hebben gebaseerd voor hun beslissing een offerte voor te bereiden of juist van deelneming aan de betrokken aanbestedingsprocedure af te zien. Dat blijkt zowel uit het feit dat artikel 39, lid 2 van Richtlijn 2004/18/EG, de woorden „nadere inlichtingen” gebruikt, als uit de korte termijn — zes dagen — die volgens die bepaling mag liggen tussen de mededeling van bedoelde nadere inlichtingen en de uiterste datum voor indiening van offertes.

3.3.2. Ook de geschiktheidseisen zijn op onrechtmatige wijze via de eerste Nota van Inlichtingen (vraag/antwoord 32 en 34) gewijzigd. Het wijzigen van de gunningscriteria en geschiktheidseisen kan slechts plaatsvinden met inachtneming van ten minste een rectificatie via het Supplement bij het Publicatieblad van de Europese Unie (en dus TenderNed), met inachtneming van de geldende termijnen.

3.4. Klachtonderdeel 4

3.4.1. Beklaagde acht het van belang dat hij een opdrachtnemer contracteert die solide, betrouwbaar en gezond is, zodat de continuïteit voor het uitvoeren van de overheidsopdracht gewaarborgd is. Niettemin formuleert beklagde geen objectieve en eenduidige criteria. Beklaagde bevestigt expliciet in antwoord 85 van de eerste Nota van Inlichtingen dat het voor haar niet goed mogelijk is om hiervoor objectieve en eenduidige normen te formuleren. Kennelijk is het in een later stadium wel mogelijk om objectieve en eenduidige normen te formuleren. Naar mag worden aangenomen zal dit pas mogelijk zijn na kennisneming van de inschrijvingen. Dit is in strijd met art. 1.9 lid 1 Aw 2012, en met het transparantiebeginsel (Succhi di Frutta).

3.4.2. Voorgaande wordt op onrechtmatige wijze gerectificeerd met de derde Nota van Inlichtingen, immers geschiktheidseisen dienen niet via een Nota van Inlichtingen te worden gewijzigd (vlak voor inschrijving), met name niet wanneer zij worden versoepeld en de kring van gegadigden wordt vergroot.

4. Reactie beklagde

4.1. Klachtonderdeel 1

4.1.1. Uit de uitgebreide toelichting zowel in het Beschrijvend document als later bij de gelegenheid van de beide Nota's van Inlichtingen wordt volgens beklagde duidelijk dat niet vanzelfsprekend de laagste prijs tot gunning leidt. Als een inschrijver met een verschil kleiner of gelijk aan 10% (in eerste instantie 1%) ten opzichte van de laagste c.q. een na laagste inschrijver heeft ingeschreven, geeft niet de ingeschreven prijs maar de score op kwaliteit de doorslag bij de gunning. Naar het oordeel van het klachtenmeldpunt van beklagde staat daarmee vast dat de gunning niet plaatsvindt op basis van de laagste prijs zoals klager stelt, maar op basis van de economische meest voordelige inschrijving conform artikel 2.114 Aw 2012.

4.1.2. Nu naar de mening van beklagde geen sprake is van een gunning op grond van laagste prijs behoeft beklagde niet conform art. 2.114 tweede lid Aw 2012 te motiveren. Beklaagde heeft echter wel een plicht (in het kader van het transparantiebeginsel) om op basis van de door de inschrijver gestelde vraag in de aanbestedingsprocedure, te motiveren waarom zij heeft gekozen voor deze specificie-

ke gunningssystematiek. Dit is echter uitvoerig gedaan in de reactie op vraag 35 van de eerste Nota van Inlichtingen.

4.1.3. Zowel het gewicht van de in te schrijven prijs als het gewicht van de kwaliteitsaspecten zijn helder verwoord en toegelicht in de bij de eerste Nota van Inlichtingen gevoegde bijlage. Daarmee is naar de mening van beklagde van een afdoende specificatie van het relatieve gewicht van het gunningscriterium prijs ten opzichte van de overige gunningscriteria sprake. Een prijsverschil van 10% is geen marginaal verschil en er is daarom geen sprake van een verkapt laagste prijsformule. Dat in casu niet de meer gangbare methode, waarbij de prijs en kwaliteit in een zeker percentage ten opzichte van elkaar worden uitgedrukt wordt toegepast, maakt nog niet dat er in het geheel geen relatie is gelegd tussen de prijs en kwaliteit. Dat inschrijvers geen kennis hebben van de prijs en kwaliteitsscores van de andere inschrijvers is de normale gang van zaken bij aanbestedingen, zowel bij gunning op EMVI als op de laagste prijs en impliceert geen gebrek aan transparantie.

4.2. Klachtonderdeel 2

4.2.1. Opgemerkt wordt dat klager het heeft over het relatief beoordelen van de inschrijvingen. Van een relatieve beoordeling van de inschrijvingen is echter geen sprake. De inschrijvingen worden absoluut beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader zoals opgenomen in het Beschrijvend document.

4.2.2. Conform de wijze zoals omschreven in paragraaf 4.3.2 in tabel 4.1 (par. 4.3) van het Beschrijvend document is weergegeven wat de maximale score is die inschrijvers kunnen behalen. Alleen aan de integrale reactie wordt een cijfer toegekend. Er zijn geen subonderdelen die apart worden beoordeeld. Derhalve is het ook niet nader onderverdeeld in wegingsfactoren. Anders dan Klager betoogt is er geen sprake van een zelfstandig gunningscriterium op deze aspecten, maar een onderdeel van een integraal voorstel om op eigen wijze aan te geven hoe hij de gewenste kwaliteit invult. Daardoor worden inschrijvers optimaal gestimuleerd om inventief in te schrijven en kenbaar te maken begrip en inzicht te hebben voor c.q. in die aspecten van de opdracht die volgens hem relevant zijn voor de aanbestedende dienst.

4.2.3. Hieruit vloeit inderdaad voort dat pas na kennisneming van de inschrijvingen kan worden bepaald hoe de inschrijvingen worden beoordeeld. Maar dit is niet in strijd met het transparantiebeginsel, mits zoals in casu is toegepast een duidelijk en objectief beoordelingskader wordt toegepast dat elke vorm van favoritisme uitsluit.

4.2.4. Beklaagde merkt op dat volgens vaste rechtspraak bij de beoordeling van kwalitatieve criteria als uitgangspunt geldt dat enige mate van subjectiviteit inherent is aan de beoordeling van kwalitatieve criteria. Weliswaar staat dat (enigszins) op gespannen voet met de objectieve beoordelingssystematiek van het aanbestedingsrecht en de daarop toepasselijke beginselen van transparantie en gelijke behandeling, maar het behoeft – op zichzelf – nog niet mee te brengen dat ook daadwerkelijk sprake is van strijd met dat recht c.q. die beginselen. Van belang is dat (i) zodanige criteria worden geformuleerd dat het voor een kandidaat-inschrijver volstrekt duidelijk is aan welke kwaliteitseisen hij moet voldoen, (ii) de inschrijvingen aan de hand van een zo objectief mogelijk systeem worden beoordeeld, en (iii) de aanbestedende dienst zijn uiteindelijke keuze motiveert op een wijze die het voor de afgewezen inschrijvers mogelijk maakt om (a) de wijze waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden te toetsen en (b) te controleren of de beoordeling de (voorlopige) gunningsbeslissing rechtvaardigt.

4.2.5. Beklaagde is van mening dat dit klachtonderdeel ongegrond dient te worden verklaard. Klager heeft in zijn klacht geen nadere motivering aangevoerd ten aanzien van dit klachtonderdeel.

4.3. Klachtonderdeel 3

4.3.1. Beklaagde is van mening dat ook dit klachtonderdeel ongegrond dient te worden verklaard. Klager heeft in zijn klacht geen nadere motivering aangevoerd ten aanzien van dit klachtonderdeel.

4.3.2. Volgens het door klager aangevoerde arrest HvJ EU 10 mei 2012 zaak C 368/10 (Commissie/Nederland) is het doorvoeren van belangrijke wijzigingen in de Nota van Inlichtingen in beginsel niet toegestaan. Uitgezonderd worden echter die situaties waarin de tussentijdse (belangrijke) wijzigingen aan alle gegadigden kenbaar worden gemaakt en dat ook alle gegadigden voldoende tijd krijgen om een aanbieding op te stellen (zie ook uitspraak Rb. Utrecht 16 november 2012 (vzr.), ECLI:NL:RBUTR:2012:BY3469).

4.3.3. Beklaagde heeft middels de eerste Nota van Inlichtingen iedere gegadigde op de hoogte gesteld van de in de gunnings- en geschiktheidscriteria doorgevoerde wijzigingen, en iedere gegadigde tot aan de sluitingsdatum van de inschrijving (21 september 2015) een redelijke termijn gegeven om aanbiedingen aan te passen. Daarmee is gehandeld binnen de kaders van de hierboven aangehaalde jurisprudentie.

4.4. Klachtonderdeel 4

Beklaagde stelt zich op het standpunt dat desbetreffende paragraaf uit het Beschrijvend document waar dit klachtonderdeel op ziet geen belangrijke wijziging betreft en dat het vervallen van deze paragraaf middels een Nota van Inlichtingen kan worden doorgevoerd. Immers, het gaat hier niet, zoals ook duidelijk verwoord in het Beschrijvend document en in eerste de Nota van Inlichtingen, om een geschiktheidseis, maar als een recht waar beklagde een beroep op kan doen. De wijziging heeft verder ook geen impact op de positie en (totstandkoming van) inschrijving van potentiële inschrijvers. Alle potentiële inschrijvers zijn gelijktijdig geïnformeerd. Beklaagde verwijst in dat kader ook naar hetgeen is weergegeven bij klachtonderdeel 3.

4.5. Beklaagde maakt ter afsluiting van haar reactie op de klacht nog de volgende opmerkingen.

4.5.1. Beklaagde heeft een voldoende mate van "level playing field" gecreëerd met de informatie die zij aan alle potentiële inschrijvers heeft verstrekt en met de wijze waarop de aanbestedingsprocedure is ingericht. Daarmee heeft zij op correcte wijze invulling gegeven aan het beginsel van gelijke behandeling van inschrijvers en het waarborgen van gelijke kansen. Ten aanzien van het "level playing field" wordt nog opgemerkt dat conform vaste rechtspraak geldt dat strijd met het aanbestedingsrecht doorgaans pas optreedt indien tussen inschrijvers sprake is van een zodanig ongelijkheid in relevante kennis dat dit op wezenlijke punten tot ongelijke kansen voor de inschrijvers kan leiden, met andere woorden, als het "level playing field" wordt verstoord. Hiervan is in de onderhavige aanbestedingsprocedure geen sprake.

4.5.2. Voor zover klager betoogt dat hij geen zittend contractant is en derhalve alleen daarom al sprake is van handelen in strijd met het level playing field, wordt opgemerkt dat de zittende contractant geen ongeoorloofd voordeel heeft en klager dit ook niet aannemelijk heeft gemaakt. Beklaagde heeft dermate transparant

gehandeld en aan alle potentiële inschrijvers dezelfde informatie, gelijktijdig verstrekt. Van een ongerechtvaardigd kennisoordeel bij de zittende contractant is geen sprake. Daarnaast geldt dat, zoals ook in de aanbestedingsdocumenten is aangegeven, het voor beklagde gezien het veld waarin zij opereert niet mogelijk is om aan de voorkant de exacte omvang van de opdracht weer te geven nu de instroom van asielzoekers fluctueert. Beklagde verwijst hiertoe naar het Beschrijvend document, paragraaf 1.4, waarin het volgende is opgenomen:

“Let wel, de Aanbestedende diensten zijn per definitie zogenaamde groei- en krimpprojecten. De omvang en de inhoud van het werk wordt gekenmerkt door (soms sterke) fluctuaties in de instroom van asielzoekers en andere vreemdelingen. Dit kan impact hebben op de omvang van de Opdracht en de organisatie van de Aanbestedende diensten. Het stelt extra eisen aan de flexibiliteit van de Aanbestedende diensten, maar ook aan haar toeleveranciers.

Daarnaast staan de Aanbestedende diensten bij de uitvoering van het vreemdelingenbeleid voortdurend in de aandacht van politiek, maatschappelijke groeperingen en media. Dit is terug te zien in de incidentgevoeligheid die kenmerkend is voor de vreemdelingenketen. Een ander kenmerk van het vreemdelingenbeleid is de hoge “regel-dichtheid”; de wet- en regelgeving is vaak zeer gedetailleerd en technisch, hetgeen de uitvoering extra complex maakt. Al deze factoren zijn van invloed op het werk en werkaanbod van de Aanbestedende diensten en dienen gevolge op de aard, vorm en omvang van de aanbestede Opdracht”.

5. Beoordeling

5.1. De Commissie stelt voorop dat beklagde een Europese openbare aanbesteding heeft gehouden. Op deze aanbestedingsprocedure zijn onder andere de volgende bepalingen van toepassing: Delen 1 en 2 Aw 2012.

5.2. Klachtonderdeel 1

5.2.1. De Commissie stelt vast dat klager met dit klachtonderdeel beklagde twee verwijten maakt. In de eerste plaats dat beklagde zou handelen in strijd met art. 2.114 Aw 2012 door formeel weliswaar het gunningscriterium van de economisch meest voordelige inschrijving te hanteren, maar de facto – zonder dat te motiveren – te gunnen op laagste prijs. In de tweede plaats verwijt klager beklagde dat zij geen relatief gewicht heeft gespecificeerd van het gunningscriterium prijs ten opzichte van de kwalitatieve gunningscriteria, hetgeen volgens klager in strijd is met art. 2.115 Aw 2012. De Commissie zal in het navolgende eerst dit laatste verwijt bespreken en de behandeling van het klachtonderdeel vervolgens afronden met een bespreking van het eerste door klager gemaakte verwijt.

5.2.2. In art. 2.115 lid 1 Aw 2012 is bepaald dat een aanbestedende dienst die het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving toepast, in de aankondiging van de opdracht bekend maakt welke nadere criteria hij stelt met het oog op de toepassing van dit criterium. In het derde lid van dit artikel is bepaald dat in dat geval in de aankondiging van de overheidsopdracht of in de aanbestedingsstukken het relatieve gewicht van elk van de gekozen criteria voor de bepaling van de economisch meest voordelige inschrijving worden gespecificeerd en dat dit gewicht kan worden uitgedrukt door middel van een marge met een passend verschil tussen minimum en maximum. In het vierde lid van dit artikel is bepaald dat indien naar het oordeel van de aanbestedende dienst om aantoonbare redenen geen weging mogelijk is, de aanbestedende dienst in de aankondiging van de opdracht of in de aanbestedingsstukken de criteria vermeldt in afnemende volgorde van belang.

5.2.3. Het Hof van Justitie EG heeft in het arrest EVN en Wienstrom (HvJ EG 4 december 2003, C-4448/01, r.o. 39) het volgende overwogen met betrekking tot de gewichten van de gunningscriteria:

'Hieruit volgt dat de aanbestedende diensten met inachtneming van de voorschriften van gemeenschapsrecht niet alleen de gunningscriteria van de opdracht kunnen kiezen, maar ook de weging daartussen kunnen vaststellen, op voorwaarde dat het mogelijk is de gehanteerde criteria op synthetische wijze te beoordelen ter bepaling van de economisch voordeligste aanbidding.'

5.2.4. De Commissie stelt vast dat het door beklagde gehanteerde beoordelingsmodel van de gunningscriteria uit de onderstaande, na elkaar toe te passen, beslisregels bestaat:

- a. de inschrijvingen worden beoordeeld aan de hand van de kwaliteitscriteria Sg1 t/m Sg4, waarna inschrijvingen die minder dan een gewogen gemiddelde van 7 punten hebben behaald als ongeldige inschrijvingen terzijde worden gelegd;
- b. van de overgebleven inschrijvingen worden die twee in beschouwing genomen die de laagste respectievelijk één na laagste fictieve jaarprijs hebben geboden. Is het prijsverschil tussen deze twee meer dan 10% (vermoedelijk berekend ten opzichte van de hoogste van deze twee inschrijvingen) dan wordt de inschrijving met de laagste fictieve jaarprijs als de economisch meest voordelige inschrijving aangemerkt;
- c. is het eerdergenoemde prijsverschil 10% of lager, dan wordt de rangorde tussen de twee overgebleven inschrijvingen bepaald met behulp van de lexicografische methode. Bij die methode wordt eerst gekeken welke inschrijving op het belangrijkste criterium het hoogst scoort: dat is dan de winnende inschrijving. Scoren beide inschrijvingen op dat criterium echter gelijk, dan wordt gekeken naar het op één na belangrijkste criterium. Bij de toepassing van deze methode hanteert beklagde de kwaliteitscriteria in de navolgende volgorde van belangrijkheid (van hoog naar laag): Sg1, Sg2, Sg3, Sg4, Sg5.

5.2.5. In de eerste ronde heeft het gunningscriterium Sg1 een gewicht van 40%. In de tweede ronde is dat gewicht nihil in het geval dat het prijsverschil tussen de twee overgebleven inschrijvingen meer dan 10% bedraagt. Komt er een derde ronde, omdat het prijsverschil 10% of lager is, dan is het gewicht van Sg1 niet goed uit te drukken in een percentage. In zekere zin is het 100%, omdat dit gunningscriterium in de derde ronde op zichzelf al doorslaggevend is wanneer de twee overgebleven inschrijvingen niet gelijk scoren op dit criterium. Scoren die twee inschrijvingen wel gelijk bij Sg1, dan is de rol van Sg1 uitgespeeld en is het niet meer mogelijk om het gewicht uit te drukken in een percentage.

5.2.6. Uit het voorgaande blijkt dat het gewicht van Sg1 niet uit te drukken is in één percentage. Het is evenmin uit te drukken in een marge met een passend verschil tussen minimum en maximum. De Commissie overweegt dat art. 2.115 lid 4 Aw 2012 het toestaat om, indien om aantoonbare redenen geen weging mogelijk is, de gewichten in dalende volgorde van belang te vermelden, zoals beklagde heeft gedaan in de derde stap van de beoordeling. Maar aangezien beklagde in de eerste ronde wel in staat is gebleken om gewichten toe te kennen aan de gunningscriteria Sg1 t/m Sg4, is de Commissie van oordeel dat er geen aantoonbare redenen kunnen bestaan waarom weging niet mogelijk zou zijn. Dat betekent dat beklagde heeft gehandeld in strijd met de verplichtingen die in artikel 2.115 Aw 2012 zijn geformuleerd.

5.2.7. De Commissie overweegt verder dat het door beklagde gehanteerde beoordelingsmodel van de gunningscriteria geen synthetische wijze van beoordeling van

die criteria oplevert. Een synthetische wijze van beoordeling betekent dat de gunningscriteria allen tezamen op enige wijze worden samengevoegd – bijvoorbeeld met behulp van een wiskundige formule – tot één totaalscore die de rangorde bepaalt. Het door beklagde gehanteerde beoordelingsmodel is derhalve ook in strijd met de in 5.2.3 aangehaalde jurisprudentie van het Hof van Justitie EU.

5.2.8. In het door beklagde gehanteerde beoordelingsmodel worden ook niet alle inschrijvingen met elkaar vergeleken, waardoor er geen rangorde van de inschrijvingen wordt bepaald door het model. Er wordt immers alleen een rangorde bepaald tussen de laagste twee inschrijvingen met een gemiddelde kwaliteitsscore van minimaal 7 punten.

5.2.9. Het model kan ook tot zeer merkwaardige uitslagen leiden wanneer het prijsverschil tussen de laagste en de op twee na laagste inschrijving 10% of lager is. Dit is te zien in de onderstaande tabel met fictieve uitslagen:

Inschrijving	Sg1	Sg2	Sg3	Sg4	Sg5
A	8	8	8	6	€ 100
B	8	6	6	8	€ 105
C	10	8	6	8	€ 110

5.2.10. Volgens het beoordelingsmodel is A de winnaar. Wanneer echter A en C vergeleken worden, aangenomen dat B geen inschrijving heeft gedaan, is C de winnaar. Wanneer B en C vergeleken worden, aangenomen dat A geen inschrijving heeft gedaan, is C wederom de winnaar. C is dus volgens het model in onderlinge één op één vergelijking zowel beter dan A als beter dan B, maar wordt toch niet als economische meest voordelige inschrijving aangemerkt.

5.2.11. De Commissie is van oordeel dat een beoordelingsmodel dat niet een rangorde van alle inschrijvingen vaststelt in strijd is met de regels die in 5.2.2 en 5.2.3 zijn weergegeven. Daarmee is het klachtonderdeel voor zover klager daarmee bevoogt dat beklagde heeft gehandeld in strijd met het bepaalde in art. 2.115 Aw 2012 gegrond. Of beklagde ook heeft gehandeld in strijd met het bepaalde in art. 2.114 Aw 2012 door formeel weliswaar het gunningscriterium van de economisch meest voordelige inschrijving te hanteren, maar de facto te gunnen op laagste prijs, kan de Commissie niet vaststellen nu beklagde – in strijd met de in 5.2.3 aangehaalde jurisprudentie van het Hof van Justitie EU – een beoordelingsmodel van de gunningscriteria hanteert dat geen synthetische wijze van beoordeling van die criteria oplevert.

5.2.12. Het eerste klachtonderdeel is derhalve gegrond.

5.3. Klachtonderdeel 2

5.3.1. Bij de beoordeling van dit klachtonderdeel zal de Commissie het volgende toetsingskader hanteren.

5.3.2. In art. 1.9 lid 2 Aw 2012 is bepaald dat de aanbestedende dienst transparant moet handelen. Zoals ook blijkt uit overweging 6.1.5 van Advies 81 van de Commissie, is deze verplichting ten aanzien van kwalitatieve gunningscriteria in de jurisprudentie als volgt geconcretiseerd. Het is van belang dat (i) het voor een inschrijver volstrekt duidelijk is wat van hem wordt verwacht, (ii) de inschrijvingen aan de hand van een zo objectief mogelijk systeem worden beoordeeld, en (iii) de gunningsbeslissing zodanig inzichtelijk wordt gemotiveerd dat het voor de afgewezen inschrijvers mogelijk is om de wijze waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden te toetsen.

- 5.3.3. Bijlage D van het Beschrijvend document (zie 1.6 hiervoor) is een document dat op de website van PIANOo wordt gepubliceerd als hulpmiddel voor aanbestedende diensten die milieucriteria willen toepassen bij een aanbesteding voor transportdiensten. Het document geeft allerlei suggesties hoe vorm gegeven zou kunnen worden aan die criteria. Bij GC1, zoals genoemd in Bijlage D, wordt bijvoorbeeld gesuggereerd om een hogere waardering aan een inschrijving te geven wanneer alle in te zetten voertuigen met een gewicht van hoogstens 3500 kg voldoen aan de Euro-6 norm. Een aanbestedende dienst kan deze suggestie op vele manieren uitwerken, bijvoorbeeld door de puntenscore voor dit criterium te laten stijgen met het percentage voertuigen dat aan de Euro-6 norm voldoet.
- 5.3.4. De Commissie stelt echter vast dat beklagde geen enkele invulling heeft gegeven aan de suggesties die in Bijlage D worden gedaan. De in die bijlage geformuleerde criteria maken het de inschrijvers dus op geen enkele wijze duidelijk – laat staan volstrekt duidelijk – aan welke kwaliteitseisen zij geacht worden te voldoen. Daarmee heeft beklagde dus niet voldaan aan haar in 5.3.2 genoemde verplichting.
- 5.3.5. Beklaagde heeft de intentie gehad (zie 4.2.3) om pas na kennisname van de inschrijvingen te bepalen hoe die inschrijvingen worden beoordeeld. Ook dat is in strijd met wat in 5.3.2 is overwogen, aangezien het daardoor onmogelijk is te toetsen op welke wijze die beoordeling tot stand gekomen is. Het na kennisname van de inschrijvingen vastgestelde beoordelingskader kan immers niet getoetst worden.
- 5.3.6. Het tweede klachtonderdeel is derhalve gegrond.

5.4. Klachtonderdeel 3

- 5.4.1. Zoals in 5.2.2 hiervoor is overwogen had beklagde in de Aankondiging van de opdracht bekend moeten maken welke nadere criteria zij stelde met het oog op de toepassing van het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving. De ratio van deze verplichting is dat potentiële inschrijvers op grond van de in de Aankondiging gepubliceerde gunningscriteria een afweging kunnen maken of zij de moeite zullen nemen zich te verdiepen in de aanbestedingsstukken, dan wel meteen af te zien van deelname aan de aanbesteding. Het is tegen die achtergrond dat het Hof van Justitie EU (zie 3.3.1) heeft overwogen dat een wijziging van de gunningscriteria in de loop van de procedure de aanbestedende dienst verplicht tot het plaatsen van een rectificatie of over te gaan tot een heraanbesteding.
- 5.4.2. Hoewel klager daar niet over klaagt, blijkt uit het in 1.2 weergegeven gedeelte van de Aankondiging van de opdracht dat beklagde niet heeft voldaan aan haar verplichting om de nadere criteria in de Aankondiging bekend te maken. Naar het oordeel van de Commissie heeft beklagde daarmee weliswaar fundamenteel in strijd gehandeld met art. 2.115 lid 1 Aw 2012, maar kan in dit geval niet worden gezegd dat potentiële inschrijvers op grond van de in de Aankondiging gepubliceerde nadere criteria hebben afgezien van deelname aan de aanbesteding, aangezien die criteria immers in de Aankondiging ontbraken.
- 5.4.3. Met het ontbreken van die nadere criteria in de Aankondiging, ontbrak daarin ook het relatieve gewicht van elk van die nadere criteria. Aangezien artikel 2.115 lid 3 Aw 2012 echter geen verplichting bevat om dat relatieve gewicht reeds in de Aankondiging te vermelden, kunnen er evenmin potentiële inschrijvers zijn die na kennisname van die gewichten in de Aankondiging meteen hebben afgezien van deelname aan de aanbesteding, aangezien ook het relatieve gewicht van de nadere criteria daarin immers ontbrak.

- 5.4.4. Beklaagde heeft de nadere criteria en het relatieve gewicht van die criteria vervolgens wel opgenomen in het Beschrijvend document. Zij heeft in haar antwoord op vraag 35 van de eerste Nota van Inlichtingen strikt genomen die nadere criteria niet gewijzigd, maar alleen het beoordelingsmodel en het relatieve gewicht van elk van de nadere criteria gewijzigd. Zoals beklagde terecht stelt in 4.3.3 zijn alle potentiële inschrijvers die kennis hebben genomen van het Beschrijvend document op de hoogte gesteld van de in de Nota van Inlichtingen meegedeelde wijzigingen in de gunningssystematiek. Aangezien beklagde onweersproken stelt dat er voldoende extra tijd gegeven is voor die aanpassing (zie 4.3.3), heeft beklagde daarmee aan haar verplichtingen op dit punt voldaan.
- 5.4.5. De Commissie is van oordeel dat beklagde onder de hiervoor weergegeven omstandigheden daarom niet verplicht was om het gewijzigde relatieve gewicht van elk van de nadere criteria middels een rectificatie te publiceren.
- 5.4.6. Het derde klachtonderdeel is derhalve ongegrond.
- 5.4.7. De Commissie overweegt ten overvloede nog het volgende. Vooropgesteld dat een aanbestedende dienst – conform diens verplichting op grond van art. 2.115 lid 1 Aw 2012 – in de Aankondiging bekend maakt welke nadere criteria hij stelt met het oog op de toepassing van het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving en hij er voor kiest – conform de mogelijkheid die art. 2.115 lid 3 Aw 2012 hem daartoe biedt – om het relatieve gewicht van elk van die criteria niet in de Aankondiging, maar pas in de aanbestedingsstukken bekend te maken, is het toelaatbaar om dat relatieve gewicht in de loop van de aanbestedingsprocedure te wijzigen, mits potentiële inschrijvers voldoende tijd wordt gegeven om hun inschrijving aan die aangepaste gewichten aan te passen.

5.5. Klachtonderdeel 4

- 5.5.1. In art. 44 lid 2 Richtlijn 2004/18/EG is het volgende bepaald:

‘De aanbestedende diensten kunnen minimumeisen inzake draagkracht en bekwaamheden overeenkomstig de artikelen 47 en 48 stellen waaraan de gegadigden en de inschrijvers moeten voldoen.

(...)

Deze minimumeisen worden vermeld in de aankondiging van de opdracht.’

- 5.5.2. Hoewel klager daar niet over klaagt, blijkt uit het in 1.2 weergegeven gedeelte van de Aankondiging van de opdracht dat beklagde in strijd heeft gehandeld met haar hiervoor genoemde verplichting door de minimumeisen met betrekking tot financiële en economische draagkracht niet in de Aankondiging te vermelden. Naar het oordeel van de Commissie heeft beklagde daarmee weliswaar fundamenteel in strijd gehandeld met voornoemde bepaling, maar kan in dit geval niet worden gezegd dat potentiële inschrijvers op grond van de in de Aankondiging gepubliceerde minimumeisen met betrekking tot de draagkracht hebben afgezien van deelname aan de aanbesteding, aangezien die eisen immers in de Aankondiging ontbraken.
- 5.5.3. In het veronderstelde geval dat beklagde die minimumeisen vervolgens wel in het Beschrijvend document heeft opgenomen en alle potentiële inschrijvers die van het Beschrijvend document kennis hebben genomen op de hoogte heeft gesteld van de in de Nota van Inlichtingen meegedeelde wijziging van die minimumeisen, behoefde die wijziging naar het oordeel van de Commissie niet door middel van een rectificatie te worden gepubliceerd.

- 5.5.4. De te beantwoorden vraag is vervolgens echter of beklagde de minimumeisen inderdaad heeft opgenomen in het Beschrijvend document en of die eisen ook overigens toelaatbaar zijn op grond van daarvoor geldende wettelijke regels, in het bijzonder de in art. 1.9 lid 1 Aw 2012 geformuleerde transparantieplichting. De Commissie overweegt daarover het volgende.
- 5.5.5. Uit de in 1.4 weergegeven paragraaf 3.4.2 van het Beschrijvend document blijkt dat beklagde geen eenduidige minimumeisen met betrekking tot de draagkracht heeft gesteld. Beklagde heeft zich het recht voorbehouden om een nader onderzoek in te stellen naar de financiële draagkracht van een inschrijver en kan op grond van dat onderzoek besluiten tot het nemen van passende beheersmaatregelen, waaronder ook uitsluiting van de aanbesteding gerekend wordt.
- 5.5.6. De Commissie overweegt dat uit paragraaf 3.4.2 van het Beschrijvend document blijkt dat beklagde de facto minimumeisen stelt, zonder op enige wijze duidelijk te maken waaruit die eisen bestaan. Het uitsluiten van een inschrijver na een onderzoek naar de financiële draagkracht kan immers alleen gebaseerd worden op het door die inschrijver niet voldoen aan bepaalde eisen.
- 5.5.7. Het vierde klachtonderdeel is derhalve gegrond.
- 5.5.8. Ten overvloede overweegt de Commissie dat de door beklagde in het Beschrijvend document beschreven procedure voor het toetsen van de financiële draagkracht eveneens in strijd is met de op grond van art. 1.9 lid 1 Aw 2012 op beklagde rustende transparantieplichting. De eisen met betrekking tot financiële draagkracht zijn immers op geen enkele wijze geconcretiseerd in het Beschrijvend document en zullen derhalve niet door iedere redelijk geïnformeerde en normaal zorgvuldige inschrijver op dezelfde wijze worden uitgelegd.

6. Advies

De Commissie acht onderdelen 1, 2 en 4 van de klacht **gegrond** en onderdeel 3 van de klacht **ongegrond**.

7. Aanbeveling

De Commissie ziet in dit stadium van de aanbestedingsprocedure geen kans tot het doen van een aanbeveling.

Den Haag, 20 oktober 2015

w.g.:

Mr. J.G.J. Janssen
Voorzitter

Prof.mr. C.E.C. Jansen
Vicevoorzitter

Mr. drs. T.H. Chen
Commissielid